

سؤالات و پاسخنامه آزمون وکالت ۹۶

حقوق مدنی

- ۱- در جریان یک حادثه رانندگی، ابتدا زهره و سپس پدرش علی فوت می‌کنند. بازماندگان علی عبارتند از: یک برادر ابوینی، یک برادر ابی و یک نوه دختری (فرزند زهره). کدام یک از این افراد، وارث علی محسوب می‌شوند؟
(الف) نوه دختری (ب) برادر ابوینی و نوه دختری (ج) برادر ابی (د) برادر ابوینی
- ۲- چنانچه موکل فوت کند و وکیل بدون اطلاع از فوت، موضوع وکالت را بعداً انجام دهد، کدام مورد در خصوص اقدامات وکیل، صحیح است؟
(الف) باطل و بلااثر است. (ب) غیرنافذ است.
(ج) صحیح است، مشروط بر آنکه رعایت غبطه و مصلحت را کرده باشد. (د) تا رسیدن خبر فوت، نافذ است.
- ۳- شخص «الف»، ده تن کود شیمیایی از بازرگانی خریداری می‌کند و فروشنده متعهد می‌شود که ظرف دو ماه، مبیع را از کارخانه تولید کننده، تهیه و تسلیم کند. پس از تسلیم، خریدار آن را بین کشاورزان توزیع و کودها مصرف می‌شود، اما معلوم می‌شود که کودهای شیمیایی به علت اهمال تولیدکننده معیوب بوده است. کدام مورد در خصوص حقوق شخص «الف» صحیح است؟
(الف) اساساً حق فسخ وجود ندارد و تنها راه احقاق حق خریدار، مطالبه خسارت ناشی از عدم انجام تعهد از سوی فروشنده است.
(ب) فسخ معامله به علت معیوب بودن کالا با توجه به مصرف آن ممکن نیست و فقط امکان مطالبه مابه التفاوت قیمت کالای صحیح و معیوب وجود دارد.
(ج) شخص «الف» حق دارد الزام فروشنده به تحویل کالای سالم را درخواست کند.
(د) با توجه به عدم امکان استرداد کالای معیوب به بائع، الزام فروشنده به تسلیم محموله سالم ممکن نیست.
- ۴- در انجام یک معامله، متعامل که قادر به تکلم بوده، عقد را با اشاره قبول کرده است. این معامله چه وضعی دارد؟
(الف) با امکان تکلم، اشاره برای صحت این معامله، کافی نیست.
(ب) فقط در صورتی صحیح است که طرف مقابل، قادر به تکلم نباشد.
(ج) صحیح است.
(د) صحت معامله، منوط به تنفیذ بعدی آن با لفظ است.
- ۵- به موجب شرط ضمن عقد، شخص «الف» متعهد شده است درختان متعلق به شخص «ب» را به مدت یک سال به صورت مجانی آبیاری کند، ولی به علت بیماری جسمی غیرقابل پیش‌بینی، قادر به اجرای شرط نشده است، کدام مورد، صحیح است؟
(الف) به لحاظ ممتنع شدن شرط، مشروط له ابتدائاً حق فسخ دارد.
(ب) امکان اجرای شرط، با رجوع به حاکم وجود دارد.
(ج) به جهت غیرقابل پیش‌بینی بودن بیماری، مشروط له از اجرای تعهد و جبران خسارت معاف است.
(د) به علت ممتنع شدن شرط، شرط باطل ولی عقد صحیح است.
- ۶- ضمن عقد نکاح، مهریه زوجه به صورت عند الاستطاعه و معادل یک صد میلیون تومان تعیین شده است. اصل استحقاق زوجه نسبت به مهریه، براساس شاخص سالانه بانک مرکزی، چگونه است؟
(الف) منوط به مطالبه زوجه و تمکن مالی زوج است.
(ب) منوط به تغییر فاحش نرخ تورم است.
(ج) منوط به تمکن و مطالبه مهریه از سوی زوجه است.
(د) منوط به مطالبه زوجه و تمکن مالی زوج نیست.
- ۷- خریدار یک قطعه شمش طلا، آن را به چند قطعه گردنبنند تبدیل می‌کند. در صورتی که این تغییر تلف حکمی نباشد، در خصوص اقاله، کدام مورد صحیح است؟
(الف) خریدار مستحق دریافت افزایش قیمت است.
(ب) این تغییرات، مانع اقاله است.
(ج) خریدار پس از اقاله، نسبت به افزایش قیمت با بائع، مالکیت مشاعی در عین خواهد داشت.
(د) ازدیاد قیمت ناشی از عمل خریدار، از جمله نمائات متصله تلقی و متعلق به بائع است.
- ۸- چنانچه مدیون برای فرار از دین، اموال خود را به یکی از نزدیکانش بفروشد، کدام مورد صحیح است؟
(الف) چنانچه معامله صوری باشد، در صورتی باطل است که قصد فرار از دین محرز باشد.
(ب) معامله اگر صوری نباشد، در مقابل اشخاص ثالث، غیرنافذ و مبیع قابل توقیف است.
(ج) چنانچه معامله صوری نباشد، صحیح است، لیکن اخذ مال مورد انتقال از خریداری که از قصد فرار از دین آگاه بوده، جهت وصول طلب ممکن است.

د) در صورت اطلاع خریدار از قصد فروشنده برای فرار از دین، معامله باطل است، اعم از اینکه معامله صوری باشد یا خیر.

۹- در خصوص ضمان معاوضی، کدام مورد صحیح است؟

- الف) تعهد فروشنده به رد ثمن، در صورت مستحق للغير درآمدن مبیع
- ب) تعهد فروشنده به رد ثمن، در صورت تلف قهری مبیع قبل از قبض
- ج) انتقال دین مضمون عنه به ضامن، به موجب عقد ضمان
- د) ضمانت به مثل یا قیمت، به موجب یکی از اسباب ضمان

۱۰- در وصیت بر غیر محصور و جهت، قبول با چه کسی است؟

- الف) وصی
- ب) حاکم
- ج) قبول شرط نیست.
- د) موصی لهم

۱۱- احراز تقصیر واردکننده زیان در دعوای مسئولیت مدنی، به عهده کدام مرجع است؟

- الف) دادگاه عمومی در کلیه موارد، به جز موارد طرح دعوای مطالبه خسارت علیه دولت، قضات و اشخاصی که مرتکب اعمال ضد رقابتی می‌شوند.
- ب) دادگاه رسیدگی کننده به دعوای خسارت در کلیه موارد، به جز مواردی که برای احراز تخلف واردکننده زیان، مرجع انتظامی خاص پیش‌بینی شده است.
- ج) دادگاه عمومی رسیدگی کننده به دعوای خسارت در کلیه موارد
- د) دادگاه عمومی در کلیه موارد، به جز موارد مربوط به طرح دعوای خسارت علیه قضات، دولت و کارفرمایان مشمول قانون کار در خصوص حوادث کار

۱۲- حقوق ایران، در چه مواردی امکان تغییر وجه التزام وجود دارد؟

- الف) کلیه موارد مربوط به حقوق مصرف‌کننده
- ب) هیچ موردی، این امکان وجود ندارد.
- ج) قراردادهای مربوط به خرید و فروش خودرو، چنانچه وجه التزام نامتعادل باشد.
- د) قراردادهای مربوط به پیش‌فروش ساختمان

۱۳- متعهد در مقام وفای به عهد، مال دیگری را که بدون مجوز در اختیار اوست، تأدیه می‌کند. کدام مورد صحیح است؟

- الف) وفای به عهد صحیح است و متعهد حق استرداد مال را دارد، زیرا وفای به عهد، واقعه حقوقی است.
- ب) ایفای دین محقق نمی‌شود و متعهد هم حق استرداد مال را ندارد، زیرا وفای به عهد، عمل حقوقی است.
- ج) وفای به عهد محقق نمی‌شود، ولی متعهد حق استرداد مال را دارد، چون وفای به عهد، عمل حقوقی است.
- د) ایفای دین صحیح نیست، اما متعهد حق استرداد مال را دارد، چون وفای به عهد، واقعه حقوقی است.

۱۴- در کدام یک از موارد زیر، بدون اینکه شخص مدیون باشد، ممکن است ملزم به پرداخت شود؟

- الف) عقد ضمان در فرض نقل ذمه به ذمه
- ب) فرض اجتماع اسباب طولی در مسئولیت مدنی
- ج) مسئولیت اشتراکی
- د) مسئولیت تضامنی

۱۵- کدام مورد در خصوص انحلال قرارداد، صحیح است؟

- الف) انحلال ارادی قرارداد، شامل عقود جایز هم می‌شود.
- ب) برخلاف تمام اسباب قانونی انحلال قرارداد، می‌توان توافق کرد.
- ج) بطلان، از جمله موارد انحلال قرارداد است.
- د) اسباب قانونی انحلال قرارداد، حصری نیست.

۱۶- ماهیت حقوقی کدام یک از قواعد زیر، با سایر قواعد متفاوت است؟

- الف) طفل متولد در زمان زوجیت، ملحق به شوهر است.
- ب) تصرف به‌عنوان مالکیت، دلیل مالکیت است.
- ج) بنا به طور ترصیف و وضع سرتیر، دلالت بر تصرف و اختصاص می‌کند.
- د) اموال منقول اختصاص داده شده برای زراعت، در حکم غیرمنقول است.

۱۷- هرگاه ضمانت بر مبنای تضامن واقع شود و مضمون له سفیه باشد، کدام مورد صحیح است؟

- الف) نیازی به قبول مضمون له یا سرپرست او نیست.
- ب) قبول مضمون له به تنهایی کافی نیست و نیازمند تنفیذ سرپرست است.
- ج) قبول مضمون له کافی است.
- د) قبول سرپرست مضمون له لازم است.

۱۸- شخص «الف» که دارای بیمه‌نامه شخص ثالث است، در حین رانندگی، با شخص «ب» (عابر) تصادف می‌کند و عابر مصدوم می‌شود. به فرض اینکه راننده اتومبیل هیچ گونه تقصیری مرتکب نشده باشد و خسارات صددرصد ناشی از تقصیر عابر، به دلیل عدم رعایت مقررات مربوط به عبور از راه‌ها و محل‌های مخصوص باشد، در خصوص جبران خسارات عابر از طریق بیمه شخص ثالث، کدام مورد صحیح است؟

الف) بیمه‌گر مکلف است در حدود تعهدات خود، تمام خسارات زیان دیده (عابر) را جبران کند.

ب) به دلیل تقصیر زیان دیده (عابر)، وی از جبران بخشی از خسارت محروم می‌شود.

ج) چون خسارات، ناشی از اقدام خود زیان دیده (عابر) است و دارنده اتومبیل مسئولیت مدنی ندارد، بیمه‌گر هم تکلیفی به پرداخت خسارت ندارد.

د) بیمه‌گر تنها در صورتی مکلف به جبران خسارت است که دارنده اتومبیل بابت بیمه حوادث، حق بیمه جداگانه‌ای پرداخته باشد.

۱۹- مغازه‌ای در سال ۱۳۶۴، برای مدت سه سال به اجاره واگذار شده است. در اجاره‌نامه شرط شده است که مستأجر شخصاً از مورد اجاره استفاده کند. پس از گذشت دو سال، مستأجر فوت می‌کند. قرارداد اجاره چه وضعی دارد؟

الف) ادامه رابطه استیجاری با ورثه مستأجر، منوط به تنفیذ موجر است.

ب) رابطه استیجاری، بدون موافقت موجر، نسبت به ورثه مستأجر استمرار خواهد داشت.

ج) اجاره با فوت مستأجر، منفسخ می‌شود.

د) با فوت مستأجر، عقد اجاره باطل می‌شود.

۲۰- شخصی در جریان تحقیقات مقدماتی و دادرسی، به دلیل تقصیر قاضی بازداشت می‌شود، اما بعداً بی‌گناهی‌اش ثابت می‌شود و تبرئه می‌گردد. خسارت این شخص به چه نحو جبران می‌شود؟

الف) خسارت زیان دیده توسط دولت و از محل صندوق خاصی جبران می‌شود و حق مراجعه به قاضی مقصر برای دولت وجود ندارد.

ب) قاضی مقصر، شخصاً مسئول جبران خسارت است.

ج) به دلیل حاکمیتی بودن عمل قضاوت و دادگستری، دولت و قاضی در این خصوص، مسئولیت مدنی ندارند و قاضی صرفاً مسئولیت انتظامی دارد.

د) خسارت زیان دیده توسط دولت و از محل صندوق خاصی جبران می‌شود، اما دولت پس از جبران خسارت می‌تواند به قاضی مقصر مراجعه کند.

آیین دادرسی مدنی

۲۱- در خصوص قابلیت استماع دعوی تصرف عدوانی که شرکتی خصوصی علیه شخص حقیقی به استناد ق.آ.د.م در دادگاه عمومی (حقوقی) اقامه می‌کند، کدام مورد صحیح است؟

الف) نسبت به مال (منقول یا غیرمنقول) بوده و ملک موضوع دعوی، قابلیت تملک خصوصی داشته باشد

ب) نسبت به مال غیرمنقول بوده و ملک موضوع دعوی، قابلیت تملک خصوصی داشته و باید دارای سابقه ثبت هم باشد.

ج) نسبت به مال غیر منقول بوده و ملک موضوع دعوی، قابلیت تملک خصوصی داشته باشد.

د) نسبت به مال غیرمنقول باشد، ولو ملک موضوع دعوی، قابلیت تملک خصوصی نداشته باشد.

۲۲- یکی از دو مالک ملکی که متعلق به دو شرکت خصوصی است، قصد افزایش ملک را دارد. در چه صورتی درخواست افزایش در صلاحیت اداره ثبت است؟ در خصوص تصمیم اداره ثبت مبنی بر افزایش، کدام مورد صحیح است؟

الف) کافی است ملک در جریان ثبت باشد- تصمیم اداره ثبت ظرف ده روز قابل اعتراض در دادگاه عمومی رأی دادگاه عمومی قابل تجدیدنظر است.

ب) اگر جریان ثبتی ملک پایان یافته باشد- تصمیم اداره ظرف ده روز، قابل اعتراض در دادگاه عمومی و رأی دادگاه عمومی قابل تجدیدنظر است.

ج) کافی است ملک در جریان ثبت باشد- تصمیم اداره ثبت فقط ظرف بیست روز، قابل اعتراض در دادگاه عمومی است.

د) کافی است ملک در جریان ثبت باشد- تصمیم اداره ثبت ظرف بیست روز قابل اعتراض در دادگاه عمومی رأی دادگاه عمومی است.

۲۳- دعوای ابطال دستور اجرای سند رسمی که در «اجرای ثبت» در حال اجراست، در صلاحیت کدام مرجع است؟

الف) دادگاه عمومی محل اقامت خوانده

ب) رئیس اداره ثبت محل اجرای سند

ج) هیئت نظارت ثبت مستقر در استان محل اجرای سند

د) دادگاه عمومی محل صدور دستور اجرای سند

۲۴- در دعوایی که به خواسته ۲۱۰۰۰۰۰۰ ریال اقامه گردیده، خوانده در مرحله نخستین محکوم شده و این حکم در دادگاه تجدیدنظر عیناً تأیید می‌شود. در خصوص اعتراض ثالث اصلی نسبت به این حکم، کدام مورد صحیح است؟

الف) اعتراض در صلاحیت دادگاه نخستین است و اگر قرار رد دعوی اعتراض ثالث صادر شود، قرار قابل تجدیدنظر است.

ب) اعتراض ثالث در صلاحیت دادگاه تجدیدنظر است و اگر قرار رد دعوی اعتراض ثالث صادر شود، قرار قابل فرجام نیست.

ج) اعتراض ثالث در صلاحیت دادگاه نخستین است و اگر قرار رد دعوی اعتراض ثالث صادر شود قرار قابل تجدیدنظر است و در صورت عدم تجدیدنظرخواهی، قابل فرجام است.

د) اعتراض ثالث در صلاحیت دادگاه تجدید نظر است و اگر قرار رد دعوی اعتراض ثالث صادر شود قرار قابل فرجام است.

۲۵- در دعوی که راجع به حق عبور از ملکی علیه چهل و پنج نفر اهالی یک روستا اقامه می‌شود کدام مورد صحیح است؟

الف) دادخواست باید به تعداد خواندگان به اضافه یک نسخه تنظیم و به تمام خواندگان ابلاغ شود و مرجع صالح، شورای حل اختلاف محل وقوع ملک است.
ب) دادخواست باید به تعداد خواندگان به اضافه یک نسخه تنظیم و به تمام خواندگان ابلاغ شود و مفاد دادخواست در روزنامه رسمی منتشر شود و مرجع صالح شورای حل اختلاف محل وقوع است.

ج) دادخواست باید به تعداد خواندگان به اضافه یک نسخه تنظیم و به تمام خواندگان ابلاغ شود و مرجع صالح، دادگاه عمومی محل وقوع ملک است.
د) دادخواست فقط به دو نفر از خواندگان ابلاغ و مفاد دادخواست در روزنامه کثیرالانتشار منتشر می‌شود و مرجع صالح، دادگاه عمومی محل وقوع ملک است.

۲۶- دعوی خلع یدی به استناد سند مالکیت علیه شخصی اقامه می‌شود. خواننده دعوی در اولین جلسه دادرسی اعلام می‌کند که در ملک هیچ گونه ید و تصرفی ندارد. این پاسخ خواننده چه دفاعی محسوب می‌شود؟ دادگاه در صورت پذیرش درستی پاسخ خواننده، چه تصمیمی باید اتخاذ نماید؟

الف) ایراد- قرار رد دعوی
ب) انکار دلیل- حکم به بی حقی خواهان
ج) دفاع به معنی اخص- حکم به بی حقی خواهان
د) تعرض به اصالت سند- رسیدگی به اصالت سند

۲۷- شعبه بدون دیوان عدالت اداری رأی کمیسیون ماده ۱۰۰۰ قانون شهرداری‌ها را به علت وجود ایرادات مؤثر به مرجع صادرکننده رأی اعاده می‌نماید. نسبت به رأیی که این مرجع پس از رسیدگی صادر می‌کند، مجدداً شکایت می‌شود و دیوان رأی را مغایر قانون تشخیص می‌دهد. کدام مورد صحیح است؟

الف) پرونده بدون نقض رأی به شعبه تجدیدنظر دیوان عدالت اداری برای رسیدگی ارسال می‌شود.
ب) شعبه دیوان رأی را نقض و پس از اخذ نظر مشاورین، پرونده را برای رسیدگی و صدور رأی به کمیسیون مربوطه اعاده می‌نماید.
ج) پرونده به هیئت عمومی دیوان عدالت اداری برای صدور رأی نهایی ارسال می‌شود.
د) شعبه دیوان رأی را نقض و پس از اخذ نظر مشاورین، مبادرت به صدور رأی ماهوی می‌کند.

۲۸- دعوی به خواسته ۲۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال بابت خسارات وارده به خودرویی در دادگاه عمومی اقاله می‌شود. در خصوص اعتراض به بهای خواسته، کدام مورد صحیح است؟

الف) چنانچه تا اولین جلسه دادرسی مطرح شود، پذیرفته می‌شود.
ب) پذیرفته نمی‌شود.
ج) چنانچه تا پایان اولین جلسه دادرسی مطرح شود پذیرفته می‌شود.
د) پس از انجام کارشناسی بررسی و حسب مورد پذیرفته می‌شود.

۲۹- در خصوص تصمیم دادگاه در امور حسبی علی القاعده کدام مورد صحیح است؟

الف) اگر تصمیم قابل تجدیدنظر نباشد مرجع اتخاذکننده می‌تواند حتی راساً آن را تغییر دهد.
ب) اگر تصمیم قابل تجدیدنظر نباشد، مرجع اتخاذکننده تنها در صورت اعتراض ذی‌نفع می‌تواند آن را تغییر دهد.
ج) در هیچ صورتی قابل تغییر نیست.
د) تنها مرجع تجدید نظر می‌تواند آن را تغییر دهد.

۳۰- در دعوی به درخواست خواهان، قرار تأمین خواسته صادر می‌شود. در خصوص حق تقدم خواهان نسبت به سایر بستانکاران با صدور قرار تأمین خواسته کدام مورد صحیح است؟

الف) از تاریخ قرار به خواننده حق تقدم ایجاد می‌شود.
ب) به شرط آنکه قرار تأمینی مقدم بر آن صادر نشده باشد، حق تقدم ایجاد نمی‌شود.
ج) هیچ حق تقدمی ایجاد نمی‌شود.
د) از تاریخ قرار حق تقدم ایجاد می‌شود.

۳۱- هرگاه وکیل دادگستری یا زوجه او با دادرسی دادگاهی که پرونده به آن ارجاع شده قرابت نسبی و یا سببی تا درجه معین قانونی داشته باشد، دادگاه و وکیل با چه تکلیفی مواجه هستند؟

الف) دادرسی باید قرار عدم استماع دعوی صادر کند اما وکیل تکلیفی ندارد.
ب) دادرسی مشمول موارد رد نیست، ولی وکیل از انجام وکالت ممنوع است.
ج) دادرسی باید قرار امتناع از رسیدگی صادر کند و وکیل نیز از انجام وکالت ممنوع است.
د) دادرسی مشمول موارد رد و مکلف به صدور قرار امتناع از رسیدگی است.

۳۲- دستور موقتی از دادگاه نخستین، در دعوی الزام به تنظیم سند رسمی ملکی صادر و اجرا می‌شود. در خصوص شکایت نسبت به دستور موقت، کدام مورد صحیح است؟

الف) مستقلاً قابل تجدیدنظر نیست و قابل فرجام نیز نمی‌باشد.

ب) مستقلاً قابل تجدیدنظر است، اما قابل فرجام نیست.

ج) چون در دعوی مزبور، پذیرش درخواست دستور موقت و صدور آن خلاف قانون است، طرح شکایت پیش نمی‌آید.

د) فقط چنانچه رئیس حوزه قضایی آن را تأیید کرده باشد، قابل تجدید نظر و فرجام نیست.

۳۳- چنانچه تجدیدنظر خواهان دوفنر یا بیشتر باشند و به طور تضامنی محکوم شده باشند، در خصوص پرداخت هزینه دادرسی مرحله تجدیدنظر، کدام مورد صحیح است؟

الف) فقط اگر محکومیت ناشی از عدم پرداخت وجه چک باشد پرداخت یک هزینه کامل دادرسی تجدیدنظر توسط یکی از تجدیدنظر خواهان کافی است.

ب) چنانچه محکومیت ناشی از مسئولیت مدنی کارفرما به سبب تقصیر کارگر باشد پرداخت هزینه کامل دادرسی تجدیدنظرخواهی توسط یکی از تجدیدنظرخواهان از دیگران سلب تکلیف نمی‌کند.

ج) پرداخت هزینه کامل دادرسی مرحله تجدیدنظر توسط هر یک از تجدیدنظرخواهان، دیگران را از پرداخت هزینه دادرسی معاف می‌کند.

د) پرداخت هزینه کامل دادرسی مرحله تجدیدنظر توسط هر یک از تجدیدنظر خواهان، دیگران را از پرداخت هزینه دادرسی معاف نمی‌کند.

۳۴- دعوی به خواسته یک میلیارد ریاف اقامه می‌شود و خواهان در هیچ جلسه‌ای شرکت نکرده و هیچ لایحه‌ای تقدم نمی‌کند خواننده به موجب حکم غیابی، محکوم به پرداخت هفتصد میلیون ریال می‌شود و خواننده نسبت به این حکم واخواهی می‌کند. در خصوص آن بخش از خواسته که به نفع خواهان حکم صادر نشده است، کدام مورد صحیح است؟

الف) خواهان می‌تواند از دادگاه رسیدگی کننده به واخواهی، درخواست تصحیح حکم نماید.

ب) خواهان می‌تواند تجدیدنظر خواهی کند.

ج) خواهان می‌تواند با تقدیم دادخواست از دادگاه رسیدگی کننده به واخواهی، درخواست رسیدگی و صدور حکم نماید.

د) خواهان می‌تواند بدون تقدیم دادخواست از دادگاه رسیدگی کننده به واخواهی، درخواست رسیدگی و صدور حکم نماید.

۳۵- چنانچه نسبت به سند عادی انکار یا تردید شود، در خصوص رسیدگی دادگاه به اصالت سند، کدام مورد صحیح است؟

الف) کافی است که ابراز کننده سند، آن را استرداد نکند تا دادگاه مکلف به رسیدگی به اصالت سند باشد.

ب) کافی است که سند موثر در دعوی باشد تا دادگاه اصالت آن رسیدگی کند.

ج) در صورتی دادگاه به اصالت سند باید رسیدگی کند که ابرازکننده سند آن را استرداد نکند و سند موثر در دعوی بوده و موضوع سند نیز وجه نقد باشد.

د) در صورتی که ابرازکننده سند را استرداد نکند و سند موثر در دعوی باشد، دادگاه به اصالت سند رسیدگی می‌کند.

۳۶- محکوم‌له رأی داوری، درخواست اجرای رأی داور می‌کند. اجراییه صادر و عملیات اجرایی آغاز می‌شود. چنانچه محکوم‌علیه رأی داوری درخواست صدور حکم بطلان رأی داور نماید و دادگاه نخستین حکم به بطلان رأی داور صادر کند و این حکم قابل تجدیدنظر باشد، کدام مورد صحیح است؟

الف) اجرای رأی داور تا رسیدگی به اصل دعوی و قطعی شدن حکم به بطلان رأی داور، متوقف می‌ماند.

ب) با توجه به غیرقطعی بودن حکم دادگاه نخستین، اجرای رأی داور ادامه دارد.

ج) فقط در صورتی که رأی داوری در دعوی مالی صادر شده باشد، اجرای رأی داوری تا رسیدگی به اصل دعوی و قطعی شدن حکم به بطلان رأی داور متوقف می‌ماند.

د) فقط در صورتی که رأی داوری در دعوی غیرمالی صادر شده باشد اجرای رأی داوری تا رسیدگی به اصل دعوی و قطعی شدن حکم به بطلان رأی داور متوقف می‌ماند.

۳۷- در دعوی که راجع به اصل نکاح بین خانم الف و آقای ب مطرح می‌شود، دادگاه تجدیدنظر حکم به بی حقی خواهان صادر می‌کند. چنانچه خانم الف همان دعوی را دوباره علیه آقای ب مطرح کند و در دادگاه تجدیدنظر بدون آنکه صورت اختلاف تغییر نموده باشد، حکم علیه خواننده صادر شود محکوم‌علیه رأی دوم به علت مغایر دو حکم فرجام خواهی نماید، کدام مورد صحیح است؟

الف) بی اعتباری حکم مؤخر به درخواست ذی نفع اعلام می‌شود، اما حکم اول در هر حال به اعتبار خود باقی می‌ماند.

ب) دیوان عالی کشور هر دو حکم را بررسی و فقط می‌تواند حکم فرجام خواسته را نقض نماید.

ج) بی اعتباری حکم موخر به درخواست ذی نفع اعلام می‌شود، اما نقض حکم اول مستلزم تصمیم هیئت عمومی دیوان عالی کشور است.

د) بی اعتباری حکم مؤخر به درخواست ذی نفع اعلام می‌شود و رأی اول نیز در صورت مخالفت با قانون نقض خواهد شد.

۳۸- خواهان به خواسته ۱۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال به نفقه علیه خواننده در شورای حل اختلاف اقامه دعوی می‌کند. خواننده متقابلاً دعوی به خواسته الزام به تمکین در همان مرجع مطرح می‌نماید. در خصوص رسیدگی شورا، کدام مورد صحیح است؟

الف) شورای حل اختلاف مبادرت به صدور قرار اناطه تا تعیین تکلیف دعوی تمکین می‌کند.

ب) شورای حل اختلاف به دعوای نفقه رسیدگی می کند و دعوی تمکین را به مرجع صالح می فرستد.

ج) شورای حل اختلاف باید هر دو دعوی را به مرجع صالح بفرستد.

د) شورای حل اختلاف با توجه به ارتباط کامل، به هر دو دعوی رسیدگی می کند.

۳۹- دعوایی به خواسته خلع ید از ملک که یک میلیارد ریال تقویم گردید اقامه می شود. وکیل خواهان پیش از تمام شدن دادرسی، درخواست استرداد دعوی می کند. در خصوص پذیرش استرداد دعوی کدام مورد صحیح است؟

الف) فقط در صورتی پذیرفته می شود که وکالت در استرداد دعوی در وکالت نامه تصریح شده و استرداد پیش از ختم مذاکرات مطرح شده و یا اگر بعد از ختم مذاکرات است، خواننده راضی باشد.

ب) فقط در صورتی پذیرفته می شود که وکالت در استرداد دعوی در وکالت نامه تصریح شده و استرداد پیش از ختم مذاکرات مطرح شده و یا اگر بعد از ختم مذاکرات است، خواننده راضی باشد و کلی صرف نظر کند.

ج) فقط در صورتی پذیرفته می شود که استرداد پیش از ختم مذاکرات مطرح شده و یا اگر بعد از ختم مذاکرات است، خواننده راضی باشد.

د) فقط در صورتی پذیرفته می شود که استرداد پیش از ختم مذاکرات مطرح شده و یا اگر بعد از ختم مذاکرات است خواننده راضی باشد و خواهان از دعوی خود به کلی صرف نظر نماید.

۴۰- حکم محکومیت شخص ب به تحویل یک تخته فرش به سود الف صادر و قطعی می شود. محکوم علیه برابر مقررات از این حکم درخواست اعاده دادرسی می کند. چنانچه شخص ج تخته فرش مزبور را متعلق به خود بداند، چه اقدامی را باید معمول دارد؟

الف) فقط می تواند نسبت به حکم مزبور فرجام خواهی کند.

ب) به عنوان ثالث وارد دعوای اعاده دادرسی شود.

ج) تا قبل از تعیین تکلیف اعاده دادرسی، هیچ گونه اقدامی نمی تواند انجام دهد.

د) فقط می تواند نسبت به حکم محکومیت ب اعتراض ثالث نماید.

حقوق تجارت

۴۱- تاجری اختیار قائم مقام خود را محدود به فروش کالا کرده، وی را از خرید کالا منع می کند. قائم مقام تجارتي بدون توجه به این ممنوعیت، اقدام به خرید کالا می کند. در کدام صورت، تاجر می تواند به بی اعتباری چنین معامله ای استناد کند؟

الف) طرف معامله، از محدودیت اختیارات قائم مقام آگاه باشد. ب) نمی تواند مگر اینکه محدودیت در اختیارات به صورت کتبی باشد.

ج) در هر حال می تواند. د) به هیچ عنوان نمی تواند.

۴۲- انجام کدام یک از اقدامات زیر، برای شرکت های سهامی خاص مجاز است؟

الف) عرضه سهام خود برای فروش در بورس اوراق بهادار

ب) عرضه سهام خود برای پذیره نویسی.

ج) مبادرت به انتشار آگهی و اطلاعیه و یا هر نوع اقدام تبلیغاتی برای فروش سهام خود

د) در افزایش سرمایه، تأدیه مبلغ اسمی سهام به صورت غیر نقد

۴۳- کدام یک از احکام زیر، ویژه چک است و به برات و سفته تسری پیدا نمی کند؟

الف) مسئولیت تضامنی ضامن فقط با شخص که از او ضمانت کرده است.

ب) مسئولیت تضامنی اصیل و نماینده در مقابل دارنده، در صورت صدور سند به نمایندگی

ج) مسئولیت تضامنی صادرکننده و ظهرنویس در مقابل دارنده

د) حق اقامه دعوا در صورت ظهرنویسی برای وصول سند به نمایندگی

۴۴- برای قسمت دوم ماده ۹۴ لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت: «.. با هیچ اکثریتی نمی توان بر تعهدات صاحبان سهام افزود.»، کدام یک از تصمیمات زیر، می تواند از مصادیق این حکم تلقی شود؟

الف) استقراض از بانکها برای شرکت

ب) تغییر اقامتگاه شرکت

ج) تبدیل شرکت به شرکت تضامنی با اکثریت قانونی در مجمع عمومی فوق العاده

د) افزایش سرمایه از طریق فروش سهام جدید

۴۵- در صورتی که قبولی برات مشروط نوشته شود، کدام مورد صحیح است؟

- الف) برات قبول شده تلقی می‌شود و برات‌گیر در هر صورت، مسئول پرداخت وجه برات خواهد بود.
 ب) برات نکول شده تلقی می‌شود، ولی قبول کننده در حدود شرطی که نوشته، مسئول پرداخت وجه، برات است.
 ج) برات مطلقاً نکول شده محسوب می‌شود.
 د) برات قبول شده محسوب و شرط باطل تلقی می‌شود.

۴۶- کدام مورد، از مصادیق ورشکستگی به تقلب تاجر نیست؟

- الف) دارایی خود را مخفی کرده باشد.
 ب) دفاتر خود را مفقود کرده باشد.
 ج) به طریق مواضعه و معاملات صوری، دارایی خود را از میان برده باشد.
 د) اگر دفاتر او ناقص یا بی ترتیب باشد.

۴۷- کدام مورد، از شرایط اعتبار قرارداد ارفاقی نیست؟

- الف) عدم محکومیت تاجر به عنوان ورشکسته به تقلب
 ب) تصدیق قرارداد ارفاقی توسط دادگاه
 ج) انعقاد قرارداد توسط نصف به علاوه یک طلبکارانی که حداقل سه چهارم از کلیه مطالباتی را که تشخیص و تصدیق شده یا موقتاً قبول شده، دارا هستند.
 د) تصویب قرارداد ارفاقی توسط مدیر تصفیه و عضو ناظر

۴۸- کدام مورد در خصوص معاملات تاجر پس از تاریخ توقف، صحیح نیست؟

- الف) اصل بر صحت معاملات است و فقط معاملاتی نظیر صلح محاباتی، هبه و هرگونه نقل و انتقال باطل است.
 ب) در صورتی که ورشکستی تاجر، نتیجه ارتکاب جرم ورشکستگی به تقلب باشد، تمامی معاملات نسبت به هر کس حتی خود تاجر، باطل است.
 ج) این گونه معاملات، مطلقاً باطل هستند.
 د) معاملات صوری و یا مسبوق به تبانی ورشکسته، چه قبل و چه بعد از تاریخ توقف، باطل هستند.

۴۹- در حقوق ایران، کدام مورد در خصوص تاریخ توقف، صحیح نیست؟

- الف) اگر قابل تعیین نباشد، تاریخ صدور حکم ورشکستگی، تاریخ توقف محسوب می‌شود.
 ب) نمی‌تواند بیشتر از دو سال قبل از تاریخ صدور حکم ورشکستگی تعیین شود.
 ج) محدودیتی در تعیین آن وجود ندارد و ممکن است برای سال‌ها قبل از تاریخ صدور حکم ورشکستگی تعیین شود.
 د) عدم محدودیت زمانی در تعیین آن می‌تواند معاملات متعددی را با بطلان مواجه سازد.

۵۰- در خصوص اشخاصی که در نتیجه ورشکستگی تاجر بعد از قرارداد ارفاقی طلبکار می‌شوند، از حیث دسترسی به اموال و دارایی‌های تاجر، کدام مورد صحیح است؟

- الف) نسبت به طلبکاران قبل از قرارداد ارفاقی که این قرارداد را امضا کرده‌اند، ارجحیت دارند.
 ب) طلب این گروه از طلبکاران، پس از تأدیه تمامی مطالبات طلبکاران قبل از قرارداد ارفاقی، تأدیه می‌شود.
 ج) نسبت به طلبکاران قبل از قرارداد ارفاقی که این قرارداد را امضا نکرده‌اند، ارجحیت دارند.
 د) نسبت به طلبکاران قبل از قرارداد ارفاقی که این قرارداد را امضا نکرده‌اند، ارجحیت ندارند.

۵۱- در صورتی که به حکم دادگاه، مصوبه هیئت‌مدیره شرکت سهامی ابطال شود، کدام مورد در خصوص مدیران مسئول بطلان، صحیح است؟

- الف) به همراه شرکت، متضامناً مسئول خسارات وارده هستند.
 ب) منفرداً و مشترکاً مسئول خسارات وارده بر اساس تشخیص دادگاه هستند.
 ج) متضامناً مسئول خسارات وارده هستند.
 د) صلاحیت خود را برای ادامه مدیریت از دست می‌دهند.

۵۲- در کدام یک از شرکت‌های زیر، عدم دعوت از مجامع عمومی و شرکا از طریق روزنامه، موجب بی‌اعتباری تصمیمات است؟

- الف) با مسئولیت محدود، سهامی و تعاونی سهامی عام
 ب) تضامنی، نسبی، سهامی و تعاونی سهامی عام
 ج) سهامی و با مسئولیت محدود و نسبی
 د) سهامی

۵۳- در خصوص تاجر ورشکسته‌ای که ظرف ۳ روز از تاریخ توقف، مراتب را به دادگاه اعلام نکرده باشد، کدام مورد صحیح است؟

- الف) ممکن است توسط دادگاه، به ورشکستگی به تقصیر محکوم شود.
 ب) ممکن است از طرف دادگاه به ورشکستگی به تقلب محکوم شود.
 ج) باید از سوی دادگاه، به ورشکستگی به تقلب محکوم شود.
 د) باید از سوی دادگاه، محکوم به ورشکستگی به تقصیر شود.

۵۴- کدام مورد در خصوص معامله تاجر با غیر تاجر، صحیح است؟

- الف) برای تاجر در هر حال، تجاری است.
ب) برای تاجر، اگر برای امور تجاری او باشد، تجاری است.
ج) در هر حال، تجاری است.
د) به هیچ عنوان تجاری نیست.

۵۵- در خصوص مؤسسه غیر تجاری، کدام مورد صحیح است؟

- الف) نوعی شرکت مدنی است که برای کسب منفعت تأسیس می‌شود.
ب) به هیچ عنوان برای کسب منفعت تشکیل نمی‌شود.
ج) تشکیلاتی است که برای امور انتفاعی یا غیر انتفاعی تأسیس می‌شود.
د) فاقد شخصیت حقوقی بوده و ممکن است برای اهداف انتفاعی یا غیر انتفاعی تشکیل شود.

۵۶- برای اتخاذ تصمیم راجع به تبدیل شرکت‌های با مسئولیت محدود، سهامی خاص و تضامنی، به ترتیب چه حدنصابی ضرورت دارد؟

- الف) سه چهارم سرمایه همراه با اکثریت عددی - مجمع عمومی فوق‌العاده - اتفاق آرا
ب) سه چهارم سرمایه به همراه اکثریت عددی - مجمع عمومی فوق‌العاده - اکثریت سه چهارم سرمایه به همراه اکثریت عددی
ج) بیش از نصف سرمایه - اتفاق آرا - اتفاق آرا
د) اکثریت سرمایه - مجمع عمومی فوق‌العاده - اتفاق آرا

۵۷- چنانچه مسئولین پرداخت سفته ورشکست شوند، در خصوص رجوع دارنده سند برای وصول مطالبات خود، کدام مورد صحیح است؟

- الف) می‌تواند به نسبت مساوی، در همه غرما داخل شود.
ب) می‌تواند در هر یک از غرما و یا همه غرما، برای وصول کل طلب خود داخل شود.
ج) بر اساس تاریخ ظهرنویسی سند، وارد غرما می‌شود.
د) باید به ترتیب تاریخ ورشکستگی، در غرما وارد شود.

۵۸- کدام مورد، صحیح است؟

- الف) برای صدور چک و برات، امضا ضروری است ولی برای سفته، می‌توان از امضا یا مهر استفاده کرد.
ب) برای صدور سفته، چک و برات از سوی شخص حقیقی، امضا لازم است و از طرف شخص حقوقی، مهر کافی است.
ج) برای صدور چک، سفته و برات، امضا لازم است.
د) برای صدور چک، امضا ضرورت دارد ولی برای برات و سفته، مهر به تنهایی نیز معتبر است.

۵۹- شریک شرکت نسبی به نسبت سرمایه‌اش در شرکت.....

- الف) ضامن پرداخت دیون شرکت، پیش و پس از ورود به آن است.
ب) تنها ضامن دیون شرکت، از تاریخ ورود به آن است.
ج) مسئول پرداخت دیون شرکت، پیش و پس از ورود به آن است، اگر اساسنامه این‌گونه پیش‌بینی کرده باشد.
د) مسئول پرداخت دیون گذشته و بعد از ورود به شرکت است، اگر در شرکتنامه چنین مقرر شده باشد.

۶۰- اکثریت سه عضو از پنج عضو هیئت‌مدیره یک شرکت سهامی، بدون دعوت از کلیه اعضاء در حالی که شیوه دعوت در اساسنامه، پست

سفارشی قید شده است و بدون اطلاع دو عضو دیگر، مدیر عامل را برکنار می‌کنند، کدام مورد در خصوص این تصمیم، صحیح است؟

- الف) اعتبار تصمیم، منوط به تنفیذ مجمع عمومی عادی است.
ب) به دلیل وجود اکثریت، در هر حال معتبر است.
ج) به دلیل عدم دعوت از همه اعضای هیئت‌مدیره قابل ابطال است.
د) به دلیل عدم رعایت قواعد امره، به خودی خود باطل است.

اصول فقه

۶۱- ماده ۸۶۶ قانون مدنی مقرر می‌دارد: «در صورت نبودن وارث، امر ترکه متوفی، راجع به حاکم است.» از نظر کیفیت مصرف ترکه، این ماده

چگونه عبارتی است؟

- الف) مؤول
ب) ظاهر
ج) محکم
د) مجمل

۶۲- ماده ۸۲۲ قانون مدنی مقرر می‌دارد: «حق شفعه قابل اسقاط است و اسقاط به هر چیزی که دلالت بر صرف‌نظر کردن از حق مزبور نماید، واقع

می‌شود.» اگر شریک پس از آگاهی از فروش سهم شریک دیگر، به خریدار پیشنهاد اجاره سهم او را بکند، دلالت ایجاب اجازه بر انصراف از حق، مصداق کدام نوع از دلالت است؟

الف) تضمینی

ب) التزامی

ج) مفهومی

د) مطابقی

۶۳- با توجه به بند «ب» ماده ۱۳۶ قانون تجارت که یکی از موارد انحلال شرکت تضامنی را تراضی تمام شرکا اعلام داشته است، معلوم می‌شود که شرکا نمی‌توانند انحلال شرکت با رأی اکثریت را در شرکتنامه یا اساسنامه پیش‌بینی کنند. اگر مدیرعامل از اشخاص خارج از شرکت انتخاب شده باشد، این حکم که انحلال شرکت را نمی‌توان به هیئت‌مدیره شرکت واگذار کرد، از باب کدام نوع قیاس است؟

الف) ادنی

ب) خفی

ج) اولویت

د) مساوات

۶۴- طبق ماده ۴۳۵ قانون مدنی: «خیار عیب بعد از علم به آن فوری است». در خصوص این ماده، وجوب فوری اعمال خیار عیب، جزو کدام دسته از واجبات زیر است؟

الف) واجب موسّع

ب) واجب موقت

ج) واجب مضیق

د) واجب غیرموقت

۶۵- ماده ۴۳ قانون وکالت مقرر می‌دارد: «وکلا باید در مذاکرات شفاهی در محکمه و لوایح کتبی، احترام و نزاکت را نسبت به محاکم و تمام مقامات اداری و نسبت به وکلا و اصحاب دعوی مرعی دارند.» در این ماده، آیا عبارت «در محکمه» و «لوایح کتبی»، دارای مفهوم مخالف‌اند؟

الف) بلی، هر دو دارند.

ب) خیر، هیچ‌کدام ندارند.

ج) فقط «لوایح کتبی»، دارای مفهوم مخالف است.

د) فقط «در محکمه»، دارای مفهوم مخالف است.

۶۶- کدام‌یک، از مرجّحات باب تزاحم نیست؟

الف) تقدم حکم ثانوی بر حکم اولی

ب) تقدم حق الناس بر حق الله

ج) تقدم واجب مضیق بر واجب موسّع

د) تقدم واجب عینی بر واجب کفایی

۶۷- در کدام مورد، اجمال خاص به عام سرایت نمی‌کند؟

الف) دوران امر بین اقل و اکثر، اگر مخصص منفصل باشد.

ب) دوران امر بین اقل و اکثر و متباینین، اگر مخصص منفصل باشد.

ج) شبهه مصداقیه

د) دوران امر بین متباینین، اگر مخصص منفصل باشد.

۶۸- در ماده ۶۹۹ قانون مجازات اسلامی، قانونگذار برای جرم تهدید به قتل، مجازات شلاق یا زندان تعیین کرده است. اختیار قاضی در انتخاب یکی از این دو، مبتنی بر کدام نوع از تخییر است؟

الف) تخییر در موارد دوران بین محذورین

ب) تخییر بین دو حکم متزاحم

ج) تخییر بین افراد واجب تخییری

د) تخییر واقعی یا قانونی

۶۹- در کدام عبارت، عدد دارای مفهوم مخالف است؟

الف) موصی می‌تواند یک نفر را برای نظارت در عملیات وصی معین نماید.

ب) جمع دو خواهر در ازدواج ممنوع است، اگر چه به عقد منقطع باشد.

ج) اگر دو نفر به نحو اجتماع وکیل باشند، به موت یکی از آنها، وکالت دیگری باطل می‌شود.

د) هرگاه مال غیرمنقول قابل تقسیمی بین دو نفر مشترک باشد، حق شفعه به وجود می‌آید.

۷۰- مطابق ماده ۲۱۲ قانون مدنی: «معامله با اشخاصی که بالغ یا عاقل یا رشید نیستند، به واسطه عدم اهلیت باطل است.» با توجه به اینکه کلمه «معامله» در این ماده، ظهور در عقد دارد، اگر بخواهیم با قیاس ایقاع به معامله، حکم به بطلان ایقاع محجورین کنیم، این قیاس را چه می‌نامند؟

الف) اولویت

ب) منصوص‌العله

ج) ادنی

د) مستنبط‌العله

۷۱- مطابق اصل ۱۶۷ قانون اساسی، قاضی موظف است کوشش کند حکم هر دعوا را در قوانین مدوّنه بیابد. کلمه «قاضی» در اصل مزبور، دارای چه اطلاقی است؟

الف) افرادی، ازمانی و احوالی

ب) افرادی یا ازمانی

ج) فقط افرادی

د) فقط افرادی و احوالی

۷۲- کدام‌یک از اقسام اجماع، به اتفاق نظر همه اصولیان شیعه، از حجّیت و اعتبار برخوردار نیست؟

الف) سکوتی

ب) منقول

ج) مستند

د) مرکّب

۷۳- دو وصیتنامه از شخصی به جا مانده است که در یکی که تاریخ آن معلوم است، نوشته شده است: «وصی همه کتاب‌هایم را به کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران هدیه کند.» و در دیگری که تاریخ آن مجهول است، چنینی نوشته شده است: «وصی کتاب‌های مذهبی‌ام را به کتابخانه مسجد محل اهدا کند.» صورت فوق مصداق کدام مورد است؟

الف) تخصّص

ب) تخصیص

ج) نسخ با ناسخّیت عام

د) نسخ با ناسخّیت خاص

۷۴- مطابق ماده ۱۴۰ قانون اجرای احکام مدنی: «هرگاه ملک مشاع باشد، فقط سهم محکوم علیه به فروش می رسد، مگر اینکه با سایر شرکا فروش تمام ملک را بخواهند». آیا این ماده مفهوم دارد؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، نوع آن کدام است؟
 الف) مفهوم دارد. - شرط، حصر و استثنا
 ب) مفهوم دارد. شرط و استثنا
 ج) مفهوم ندارد.
 د) مفهوم دارد. - حصر و استثنا

۷۵- مطابق ماده ۲۹۱ قانون مدنی: «ابراء ذمه میت از دین، صحیح است». حکم مندرج در این ماده، چه نوع حکمی است؟
 الف) ظاهری
 ب) ثانوی
 ج) وضعی
 د) تکلیفی

۷۶- به موجب ماده ۴۵۶ قانون مدنی: «تمام انواع خیار در جمیع معاملات لازمه ممکن است موجود باشد، مگر خیار مجلس و حیوان و تأخیر ثمن که مخصوص بیع است.» خیار شرط در عقد وقف و خیار غبن در عقد هبه جاری نمی شود. خروج از این دو مورد، از عموم ماده فوق، به ترتیب، از چه بابتی است؟

الف) تخصیص به مخصّص لّبی - تخصیص به مخصّص لّبی
 ب) تخصیص به مخصّص لفظی - تخصیص به مخصّص لفظی
 ج) تخصّص - تخصّص
 د) تخصّص - تخصیص به مخصّص لّبی

۷۷- مطابق ماده ۱۰۵۲ قانون مدنی: «تفریقی که با لعان حاصل می شود، موجب حرمت ابدی است». آیا این ماده مفهوم مخالف دارد یا خیر؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، نوع آن کدام است؟

الف) مفهوم دارد. - شرط
 ب) مفهوم دارد. - حصر
 ج) مفهوم ندارد.
 د) مفهوم دارد. - وصف

۷۸- روایتی را که همه روایان آن امامی بوده و در کتب رجال مدح شده باشند، اما به عدالت آنها تصریح نشده باشد، چه می نامند؟
 الف) موثّق
 ب) حسن
 ج) صحیح
 د) ضعیف

۷۹- دلالت «الفاظ عام بر عموم» و «مطلق بر اطلاق»، به ترتیب، چگونه است؟

الف) به تبادر - به اصالة الظهور
 ب) مطابقی - التزامی
 ج) مبتنی بر بنای عقلا - مبتنی بر بنای عقلا
 د) وضعی - به مقدمات حکمت

۸۰- بند ۱ ماده ۵۳ قانون آیین دادرسی مدنی، الصاق تمبر را به دادخواست، در حین تقدیم دادخواست لازم می داند، ولی بند ۱۴ ماده ۳ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت ... مقرر می دارد که اگر قیمت خواسته در دعاوی مالی در موقع تقدیم دادخواست مشخص نباشد، مبلغی تمبر الصاق و بقیه هزینه دادرسی بعد از تعیین خواسته و صدور حکم دریافت می شود. نسبت بند ۱۴ ماده ۳، به بند ۱ ماده ۵۳ چیست؟
 الف) مخصّص منفصل است.
 ب) حکومت دارد.
 ج) مخصّص لّبی است.
 د) ورود دارد.

حقوق جزا

۸۱- رفتار مردی که نسبت به همسر و اولاد واجب النفقه خود ترک انفاق کند، واجد چه وصفی است؟

الف) رفتار واحد دارای عناوین مجرمانه متعدّد
 ب) جرایم متعدّد دارای عنوان مجرمانه خاص
 ج) تعدّد اعتباری
 د) در حکم تعدّد مادی

۸۲- محکوم به اقامت اجباری، در اثنای اجرای حکم، محل را ترک می کند. دادگاه چه تصمیمی درباره او اتخاذ می کند؟

الف) دادگاه می تواند بقیه مدت محکومیت را به حبس یا جزای نقدی درجه هفت یا هشت تبدیل کند.
 ب) به منظور تضمین اجرای حکم، دادگاه می تواند محکوم را به معرفی ضامن یا تودیع وثیقه ملزم کند.
 ج) دادگاه مکلف است برای بار اول، مدت مجازات تکمیلی را تا یک سوم افزایش دهد.
 د) دادگاه می تواند محکوم را به مجازات تکمیلی دیگری که به حال او مناسب تر باشد، محکوم کند.

۸۳- در صورت وجود کدام شرایط، دادگاه می تواند صدور حکم را به تعویق اندازد؟

الف) وجود جهات تخفیف- جبران ضرر و زیان- خفیف بودن زیان وارده- پیش بینی اصلاح مرتکب
 ب) وجود جهات تخفیف- پیش بینی اصلاح مرتکب- جبران ضرر و زیان- فقدان سابقه کیفری مؤثر
 ج) ندامت و یا وضع خاص متهم- پیش بینی اصلاح مرتکب- فقدان سابقه کیفری مؤثر- گذشت شاکی یا مدعی خصوصی
 د) گذشت شاکی یا مدعی خصوصی- جبران ضرر و زیان- فقدان سابقه کیفری مؤثر- مداخله ضعیف مرتکب در وقوع جرم

۸۴- در پرونده اتهامی آقای «الف»، جهات تعدد تخفیف وجود دارد. اگر مجازات قانونی جرم ارتكابی او، حبس تعزیری درجه ۳ باشد، دادگاه چگونه می‌تواند مجازات را تخفیف دهد؟

- الف) تقلیل حبس تا دو درجه
ب) تبدیل حبس به جزای نقدی از همان درجه
ج) تبدیل حبس به جزای نقدی به هر میزان
د) تقلیل حبس به میزان یک تا سه درجه

۸۵- اگر «الف» به قصد سرقت، مبادرت به شکستن قفل در منزل کند و بی‌درنگ از کار خود پشیمان شود و قبل از ورود، محل را ترک نماید. به کدام مجازات محکوم می‌شود؟

- الف) تخریب اموال
ب) شروع به جرم ورود به عنف
ج) خرابکاری
د) شروع به سرقت

۸۶- مأمور یک اداره دولتی، امر غیرقانونی رئیس خود را به تصور اینکه قانونی است و به علت اشتباه قابل قبول، اجرا می‌کند. این اشتباه، چه تأثیری در میزان مسئولیت یا مجازات مأمور دارد؟

- الف) موجب تخفیف مجازات مأمور است.
ب) تأثیری در مجازات مأمور ندارد.
ج) عامل رافع مسئولیت است.
د) عامل موجهه جرم است.

۸۷- شخصی غیر ایرانی در کشور فرانسه به دلیل جعل چک عادی یک ایرانی تحت تعقیب قرار گرفته و تبرئه شده است. او سپس برای بازدید به ایران مسافرت می‌کند و شاکی ایرانی او، علیه وی در مراجع کیفری مبادرت به طرح دعوی می‌نماید. مراجع قضایی با چه تکلیفی مواجه هستند؟

- الف) چون در محل وقوع جرم تبرئه شده است، قابل تعقیب نیست.
ب) چون چک از اسناد رسمی تلقی نمی‌شود و صرفاً در حکم اسناد رسمی است، قابل تعقیب نیست.
ج) چون چک از اسناد تعهدآور است، در صورت استرداد مرتکب به ایران و یا آنکه در ایران یافت شود، قابل تعقیب است.
د) هرگاه رفتار ارتكابی در ایران و محل وقوع جرم باشد، قابل تعقیب است، هرچند براءت حاصل کرده باشد.

۸۸- برای اینکه جرمی که جنبه حق الناسی دارد، قابل گذشت باشد،

- الف) باید در قانون تصریح شده باشد.
ب) باید شرعاً قابل گذشت باشد.
ج) باشد صراحتاً به عنوان جرم غیرقابل گذشت در قانون تصریح شده باشد.
د) باید کیفر آن، مادون قصاص باشد.

۸۹- در تعدد جرم حدی مستوجب اعدام و قصاص، کدام مورد صحیح است؟

- الف) اجرای مجازات حد، به عنوان حق الهی مقدم است.
ب) به نظر قاضی اجرای احکام بستگی دارد.
ج) هرگاه مجازات اعدام، موضوع قصاص را از بین ببرد یا موجب تأخیر در اجرای قصاص شود، اجرای کیفر قصاص مقدم است.
د) اجرای مجازات قصاص به عنوان حق الناس، با اجازه قاضی مقدم است.

۹۰- در جرایمی که وقوع آنها براساس قانون منوط به تحقق نتیجه است، احراز کدام یک از موارد زیر، ضرورت دارد؟

- الف) قصد نتیجه و علم به وقوع آن به همراه علم مرتکب به موضوع جرم و قصد او در رفتار مجرمانه
ب) قصد نتیجه یا علم به وقوع آن به همراه علم مرتکب به موضوع جرم و قصد او در ارتكاب رفتار مجرمانه
ج) قصد نتیجه و علم به وقوع آن
د) قصد مرتکب در ارتكاب رفتار مجرمانه و علم او به موضوع جرم

۹۱- «الف» که مدعی است «ب» قاتل پدر اوست، پس از تعقیب وی، نهایتاً او را به قتل می‌رساند. پس از تشکیل پرونده علیه «الف»، مشخص می‌شود که پدر او غیرعمد توسط «ب» به قتل رسیده است، در نتیجه ادعای «الف» نادرست است. «الف» با توجه به قوانین کیفری، چه وضعیتی دارد؟

- الف) مرتکب قتل شبه عمدی شده است.
ب) مرتکب قتل خطای محض شده است.
ج) مرتکب جرمی نشده است.
د) به قصاص محکوم می‌شود.

۹۲- «الف» معاون شهردار منطقه، تحت تأثیر راننده شخصی خود، نسبت به پایان کار «ب»، برخلاف حق، تصمیماتی می‌گیرد که منجر به صدور پایان کار می‌شود. «الف» وجهی از راننده شخصی خود دریافت نکرده، ولی راننده از «ب» وجوهی را دریافت کرده است. کدام مورد درخصوص «ب»، راننده و «الف» به ترتیب، صحیح است؟

- (الف) مرتکب جرمی نشده است. - مرتکب اعمال نفوذ برخلاف حق شده است. - مرتکب جرم شده است.
 (ب) مرتکب جرم رشاه شده است. - مرتکب جرم معاونت شده است. - مرتکب جرم ارتشاء شده است.
 (ج) مرتکب جرمی نشده است. - مرتکب جرم رشاه شده است. - مرتکب جرم اعمال نفوذ برخلاف حق شده است.
 (د) مرتکب جرم رشاه شده است. - مرتکب اعمال نفوذ برخلاف حق شده است. - مرتکب جرم شده است.

۹۳- «الف» با استفاده از رایانه و در فضای مجازی، ضمن گفت و گو با «ب» مدعی می شود که قادر به استخدام او در یک شرکت است. سرانجام پس از گذشت یک ماه، اعتماد «ب» را جلب و «ب» مبلغ دو میلیون تومان به حساب «الف» واریز می کند. چه اتهامی متوجه «الف» است؟
 (الف) شروع به کلاهبرداری (ب) جعل رایانه ای (ج) کلاهبرداری از طریق رایانه (د) کلاهبرداری رایانه ای

۹۴- «الف» ۲۵ ساله و بیکار است. «ب» کارمند شهرداری است. «ج» که متقاضی جواز ساختمانی است و شرایط لازم را ندارد، مبلغی به «الف» می دهد که به «ب» پرداخت نماید تا جواز ساختمان به نام او صادر شود. «الف» یک سوم این مبلغ را با توافق «ج»، خودش برمی دارد و بقیه را به «ب» می دهد. عنوان اتهامی «الف»، «ب» و «ج» به ترتیب کدام اند؟
 (الف) رشاه- ارتشاء- رشاه (ب) جرم نیست. - ارتشاء- رشاه
 (ج) دریافت رشوه- رشاه- ارتشاء (د) معاونت در پرداخت رشوه- ارتشاء- رشاه

۹۵- پدرخوانده ای به خاطر اختلافات خانوادگی، فرزند خود را به قتل می رساند. نوع قتل و مجازات او کدام است؟
 (الف) شبه عمد- قصاص (ب) خطای محض- ديه (ج) عمد- ديه و تعزیر (د) عمد- قصاص

۹۶- نادر سی ساله با تهدید و اکراه، پسر سیزده ساله به نام بهروز را مجبور می کند که بهمن را به قتل برساند. مجازات هر یک کدام است؟
 (الف) نادر حبس ابد می شود و عاقله بهروز ديه می پردازد. (ب) نادر قصاص می شود و بهروز از مجازات معاف می شود.
 (ج) نادر حبس ابد و بهروز قصاص می شود. (د) نادر قصاص می شود و عاقله بهروز ديه می پردازد.

۹۷- یابنده دسته چک پس از شبیه سازی امضای صاحب چک و مراجعه، به بانک، مبلغ آن را وصول کرده چه اتهامی (اتهاماتی) در حق یابنده، صحیح است؟
 (الف) جعل سند رسمی - استفاده از سند مجعول - کلاهبرداری (ب) سرقت - جعل - استفاده از سند مجعول
 (ج) جعل - استفاده از سند مجعول - تحصیل مال از طریق نامشروع (د) جعل - استفاده از سند مجعول - کلاهبرداری

۹۸- اگر کسی در حین فروش یک شیء عتیقه که بر حسب تصادف به دست آورده به یک تبعه خارجی دستگیر شود، به کدام اتهام قابل تعقیب کیفری است؟
 (الف) شروع به جرم قاچاق کالا (ب) هیچ اتهامی (ج) فروش مال غیر (د) قاچاق کالا

۹۹- کالایی به امین داده شده که به قیمت معین بفروشد وجه آن را به مالک کالا رد کند، لیکن امین کالا را گران تر از قیمت معهود فروخته و ما به التفاوت را مسترد نکرده است. چه اتهامی متوجه امین است؟
 (الف) هیچ اتهامی (ب) تصرف غیرقانونی (ج) گران فروشی (د) خیانت در امانت

۱۰۰- آیا نگهداری تجهیزات دریافتی از ماهواره، داخل در عنوان جرم قاچاق است؟
 (الف) بلی، هرگاه مورد استفاده قرار گیرد. (ب) خیر
 (ج) بلی، هرگاه به قصد فروش نگهداری شود (د) بلی

آیین دادرسی کیفری

۱۰۱- در مواردی که دادگاه کیفری حکم به پرداخت قیمت مال تلف شده صادر می نماید. ملاک پرداخت قیمت، کدام زمان است؟
 (الف) تلف مال (ب) صدور حکم (ج) اجرای حکم (د) تقدیم دادخواست ضرر و زیان

۱۰۲- در صورت بروز اختلاف نظر بین دادستان و بازپرس، در مصادیق قانونی جرم، تصمیم کدام مرجع یا مقام ملاک عمل است؟
 (الف) دادستان، با توجه به نظارت عالی او بر قضات دادسرا
 (ب) دادگاه کیفری یک واقع در شهرستان مرکز استان
 (ج) بازپرس، به اعتبار مقام تحقیق بودن و استقلال او نسبت به مقام تعقیب
 (د) دادگاه کیفری دویی که دادسرا در معیت آن انجام وظیفه می کند.

۱۰۳- در کدام مورد، بازپرس مکلف به جلوگیری از فعالیت کارگاه‌ها، کارخانه‌ها و شرکت‌های تجاری است؟

- الف) رأساً و درخصوص اعمال مجرمانه‌ای که مضر به سلامت عمومی امنیت جامع و نظم عمومی باشند.
ب) با تأیید دادستان در تمام موارد رسیدگی به پرونده اشخاص حقوقی
ج) حسب قرائن معقول و ادله مثبت، ادامه فعالیت متضمن اعمال مجرمانه مضر به سلامت امنیت و نظم عمومی باشد، با اطلاع دادستان
د) درخصوص اعمال مجرمانه مضر به سلامت و امنیت جامعه و نظم عمومی با تأیید حوزه قضایی

۱۰۴- در جرایمی که مستوجب مجازات جزای نقدی نسبی است، کدام مرجع صلاحیت رسیدگی دارد؟

- الف) دادگاه کیفری دو
ب) شورای حل اختلاف
ج) حسب مورد، دادگاه کیفری دو و یا شورای حل اختلاف
د) حسب میزان مجازات، دادگاه های کیفری یک و یا دو

۱۰۵- کدام یک از مجازات های تعزیری، در صورت حدوث جنون پس از صدور حکم قطعی تا زمان افاقه به تأخیر نمی‌افتد؟

- الف) سالب حقوق
ب) مالی
ج) حبس
د) شلاق

۱۰۶- برای رسیدگی به دادخواست ضرر و زیان، توسط دادگاه اطفال و نوجوانان، درخصوص حضور یا عدم حضور طفل، کدام یک از موارد زیر، صحیح است؟

- الف) فقط در ضرر و زیان ناشی از جرایم علیه تمامیت جسمانی، حضور طفل لازم است.
ب) حضور طفل لازم نیست، مگر در صورتی که توضیحات وی برای صدور رأی ضروری باشد.
ج) مطلقاً حضور طفل لازم نیست.
د) حضور طفل در صورت صلاحدید ولی یا سرپرست قانونی در همه موارد لازم است.

۱۰۷- در صورتی که در حوزه قضایی بخش، قتل عمدی صورت گیرد، تکلیف رئیس دادگاه بخش چیست؟

- الف) ارسال پرونده به نزدیک‌ترین دادسرای محل وقوع جرم برای انجام تحقیقات مقدماتی
ب) انجام تحقیقات مقدماتی به جانشینی بازپرس و تکمیل تحقیقات و نهایتاً اقدام به صدور کیفرخواست
ج) ارسال مستقیم پرونده به دادگاه کیفری یک
د) انجام تحقیقات مقدماتی به جانشینی بازپرس و صدور قرار نهایی

۱۰۸- اگر شخصی مرتکب یک فقره حمل مواد مخدر مستوجب مجازات اعدام در شهرستان شیراز و یک فقره قتل عمدی مستوجب مجازات قصاص نفس در شهرستان قزوین و یک فقره کلاهبرداری مستوجب مجازات یک الی هفت سال حبس در شهرستان تهران گردد، دادگاه صالح برای رسیدگی به این جرایم کدام است؟

- الف) دادگاه انقلاب شیراز برای رسیدگی به اتهام حمل مواد مخدر و دادگاه کیفری یک قزوین برای رسیدگی به اتهامات قتل عمدی و کلاهبرداری
ب) دادگاه انقلاب شیراز برای رسیدگی به اتهام حمل مواد مخدر و دادگاه کیفری یک قزوین برای رسیدگی به اتهام قتل عمد و دادگاه کیفری دو تهران برای رسیدگی به اتهام کلاهبرداری
ج) دادگاه انقلاب شیراز برای رسیدگی به همه اتهامات
د) دادگاه کیفری یک قزوین برای رسیدگی به کلیه اتهامات

۱۰۹- در چه مواردی، تمام شهروندان می‌توانند اقدامات لازم را برای جلوگیری از فرار مرتکب و حفظ صحنه جرم به عمل آورند؟

- الف) در کلیه جرایم مشهود، در صورت عدم حضور ضابطان دادگستری
ب) انجام چنین اقداماتی، فاقد مجوز قانونی است.
ج) فقط در جرایم مشهود موضوع بندهای الف، ب، پ و ت ماده ۳۰۲ ق.آ.د.ک، در صورت عدم حضور ضابطان دادگستری
د) در همه جرایم مذکور در ماده ۳۰۲ ق.آ.د.ک در صورت عدم حضور ضابطان دادگستری

۱۱۰- کدام یک از عبارات های زیر درخصوص قرار منع تعقیب بازپرس، که به علت جرم نبودن عمل صادر و به تأیید دادگاه رسیده، صحیح است؟

- الف) در صورتی که ناظر به بندهای الف، ب، پ و ت ماده ۳۰۲ ق.آ.د.ک باشد، قابل فرجام خواهی است.
ب) در صورتی که ناظر به بندهای الف، ب، پ و ت و ث ماده ۳۰۲ ق.آ.د.ک باشد، قابل فرجام خواهی است.
ج) غیر قابل اعتراض است، مگر در فرض کشف دلیل جدید که در این صورت، قابل تجدیدنظر است.
د) در صورتی که ناظر به بندهای الف، ب، پ و ت ماده ۳۰۲ ق.آ.د.ک باشد، قابل تجدیدنظر است.

۱۱۱- چنانچه بازپرس، درخواست شاکی خصوصی مبنی بر مطالعه پرونده یا دسترسی به آن را منافی با ضرورت کشف حقیقت بداند، چه تصمیمی می‌گیرد و وضعیت آن از لحاظ قابلیت اعتراض چگونه است؟

الف) قرار ردّ درخواست - غیر قابل اعتراض

ب) قرار عدم دسترسی - غیر قابل اعتراض

ج) قرار عدم دسترسی - قابل اعتراض

د) قرار ردّ درخواست - قابل اعتراض

۱۱۲- مرجع تجدیدنظر قرارهای قابل اعتراض مربوط به تحقیقات مقدماتی اتهاماتی که به طور مستقیم در دادگاه انجام می شود، کدام است؟

الف) دادگاه تجدیدنظر استان

ب) دیوان عالی کشور

ج) دیوان عالی کشور و دادگاه تجدیدنظر استان، اگر دادگاه صادرکننده، قرار، به ترتیب، دادگاه کیفری یک یا دادگاه کیفری دو باشد.

د) دادگاه هم عرض دادگاه صادر کننده قرار

۱۱۳- کدام عبارت درخصوص تجدیدنظرخواهی یا فرجام خواهی محکوم علیه نسبت به محکومیت کیفری و ضرر و زیان ناشی از جرم به صورت توأمان، صحیح است؟

الف) مستلزم پرداخت هزینه دادرسی در امر حقوقی نیست، لیکن سایر تشریفات دادرسی اعم از کیفری و مدنی باید رعایت شود.

ب) مستلزم پرداخت هزینه دادرسی در امر حقوقی است، ولی سایر تشریفات دادرسی اعم از کیفری و مدنی باید رعایت شود.

ج) مستلزم پرداخت هزینه دادرسی در امر حقوقی و رعایت تشریفات آیین دادرسی مدنی نیست.

د) مستلزم پرداخت هزینه دادرسی در امر حقوقی و کیفری و رعایت تشریفات آیین دادرسی مدنی نیست.

۱۱۴- معاینه و تحقیقات محلی در مرحله تحقیقات مقدماتی دادرسی، توسط کدام مقام انجام می شود؟

الف) بازپرس یا مقام قضایی صالح، متعاقب صدور قرار معاینه و تحقیقات محلی

ب) بازپرس رأساً یا حسب مورد به دستور وی، توسط ضابطان دادگستری و یا با همکاری آنان

ج) بازپرس پس از صدور دستور و موافقت دادستان

د) بازپرس پس از صدور قرار معاینه و تحقیقات محلی و موافقت دادستان

۱۱۵- چنانچه متهم در جریان تحقیقات مقدماتی، جلب نظر کارشناسی را تقاضا کند و مقام قضایی نیز جلب نظر کارشناسی را در جهت کشف حقیقت لازم بداند، حق الزحمه کارشناس چگونه پرداخت می شود؟

الف) پرداخت حق الزحمه آن، برعهده متهم است.

ب) برعهده متهم متقاضی است و در صورت استنکاف وی، از اعتبارات قوه قضائیه.

ج) بالمناصفه برعهده طرفین است.

د) از اعتبارات مربوط به قوه قضائیه

۱۱۶- متعاقب اعتراض به رأی شورای حل اختلاف، دادگاه کیفری دو به عنوان مرجع تجدیدنظر، رأی مذکور را نقض می کند. رأی دادگاه از لحاظ قابلیت اعتراض، چه وضعیتی دارد؟

الف) هرگاه تصمیم شورا به صورت «قرار» صادر شده باشد و دادگاه کیفری دو آن را نقض کند و رسیدگی ماهوی انجام دهد، قابل اعتراض در دادگاه کیفری یک است.

ب) قطعی است، مگر اینکه رأی شورای حل اختلاف به جهت ردّ صلاحیت، توسط دادگاه کیفری دو نقض و رسیدگی ماهوی انجام شود که در این صورت، قابل اعتراض در دادگاه تجدیدنظر استان است.

ج) در هر صورت، قطعی و غیر قابل اعتراض است.

د) در هر صورت، قابل اعتراض در دادگاه تجدیدنظر استان است.

۱۱۷- دادگاه تجدیدنظر استان در فرایند رسیدگی به جرم تعزیری درجه شش، قرار ارجاع به میانجی گری صادر و یکی از وکلای دادگستری را به عنوان میانجی گر تعیین می کند. این اقدام دادگاه، چگونه ارزیابی می شود؟

الف) در صورتی که طبق قانون، اجرای مجازات اتهام انتسابی قابل تعلیق باشد، با موافقت متهم و بزه دیده، این اقدام بی اشکال است.

ب) در صورت تشخیص، صرف نظر از موافقت متهم و بزه دیده، می تواند قرار مذکور را صادر کند و میانجی گر قرار دادن وکیل دادگستری اشکالی ندارد.

ج) دادگاه تجدیدنظر استان، حق صدور قرار ارجاع به میانجی گری را ندارد.

د) در صورت تأیید رئیس کل دادگستری استان امکان پذیر است، ولی نمی تواند وکیل دادگستری را میانجی گر قرار دهد.

۱۱۸- چنانچه شاهد یا مطلع پس از تحقیق از او، در مظان اتهام قرار گیرد، تکلیف مقام قضایی چیست؟

الف) در صورت موافقت شاهد یا مطلع، اقدام به تفهیم اتهام و ادامه تحقیق می کند.

ب) مراتب را به دادستان اطلاع دهد و طبق دستور او به عنوان مقام تعقیب، عمل کند.

ج) باید با تفهیم اتهام به او، به ادامه تحقیقات مبادرت ورزد.
د) باید وی را طبق مقررات و به‌عنوان متهم برای وقت دیگر احضار کند.

۱۱۹- در خصوص بزه‌دیدگان ناتوان از اقامه دعوی به عللی از قبیل معلولیت جسمی یا کهولت سن، دادستان تحت چه شرایطی، جرایم قابل گذشت را تعقیب می‌کند؟

الف) رأساً و بدون جلب موافقت بزه‌دیدگان
ب) در صورت جلب موافقت بزه‌دیدگان
ج) فقط در جرایم علیه تمامیت جسمانی با جلب موافقت بزه‌دیدگان
د) پس از جلب موافقت رئیس حوزه قضایی

۱۲۰- کنترل حساب‌های بانکی اشخاص توسط بازپرس، چگونه انجام می‌شود؟

الف) با تأیید دادستان کل کشور
ب) رأساً و بنا به تشخیص بازپرس
ج) با تأیید رئیس حوزه قضایی
د) با تأیید دادستان محل وقوع جرم

پاسخنامه آزمون وکالت ۹۶

حقوق مدنی

۱- گزینه الف صحیح است. نوه دختری از وارثان طبقه نخست است. برادر اعم از ابی، ابوینی یا امی در طبقه دوم ارث قرار دارد. طبق ماده ۹۱۶ قانون مدنی: «هرگاه برای میت وارث طبقه اولی نباشد، ترکه او به وارث طبقه ثانیه می‌رسد.»

۲- در پاسخ نامه رسمی گزینه ب به عنوان پاسخ صحیح انتخاب شده است. براساس نظر غالب در دکترین حقوقی گزینه «د» درست است. پاسخ این پرسش باید با لحاظ حکم مقرر در ماده ۶۸۰ قانون مدنی ارایه شود. طبق این ماده: «تمام اموری که وکیل قبل از رسیدن خبر عزل به او در حدود وکالت خود بنماید، نسبت به موکل نافذ است.» راجع به این که حکم مقرر در این ماده منحصر به فرضی است که سمت وکیل با عزل او توسط موکل زایل شده است، یا براساس وحدت ملاک حکم مقرر را می‌توان به دیگر موجبات زوال سمت وکیل توسعه داد، اختلاف نظر وجود دارد؛ برخی با توجه به خلاف قاعده بودن حکم مقرر، بر این عقیده هستند که این حکم فقط در فرضی که وکیل در اثر عزل توسط موکل، سمت خود را از دست می‌دهد، قابل اجرا است؛ در مواردی که موجب زوال سمت وکیل حجر یا فوت موکل است به محض وقوع حجر یا فوت موکل، سمت وکیل زایل می‌شود و او پس از آن نمی‌تواند موضوع وکالت را انجام دهد. طبق نظر غالب حکم ماده ۶۸۰ قانون مدنی محدود به عزل وکیل نیست، هرگاه فوت یا حجر موکل موجب زوال سمت وکیل گردد و وکیل قبل از آگاه شدن از فوت یا حجر موکل، عمل موضوع وکالت را انجام دهد، عمل انشا شده صحیح و نافذ است.

۳- گزینه ج صحیح است. در فرض مورد پرسش، مبیع مال کلی است؛ هرگاه در بیع کلی، فروشنده مصداق معیوب برای مبیع انتخاب و به خریدار تسلیم کند، تعهد تسلیم مبیع که با عقد بیع برعهده او قرار گرفته است، ساقط نمی‌شود و خریدار می‌تواند از فروشنده تسلیم مصداق بی عیب و منطبق با قرارداد را درخواست کند. تلف شدن مصداق معیوب که فروشنده برای اجرای تعهد ناشی از عقد بیع به خریدار تسلیم کرده است، سبب سقوط تعهد فروشنده به تسلیم مصداق بی عیب نمی‌شود؛ اسباب سقوط تعهدات در ماده ۲۶۴ قانون مدنی احصا شده اند؛ در این ماده تلف شدن مصداق معیوبی که فروشنده بیع کلی برای اجرای تعهد به خریدار تسلیم کرده است، جزء اسباب سقوط تعهد بیان نشده است؛ اعم از این که تلف در اثر فعل خود خریدار وقوع یابد یا مستند به عمل شخص ثالث باشد.

با توجه به این نکته، در فرض مورد پرسش تعهد تسلیم مبیع با وجود تسلیم مصداق معیوب همچنان برعهده فروشنده است و خریدار می‌تواند اجرای تعهد را مطالبه کند. با توجه به این که مالکیت مصداق معیوب با تسلیم به خریدار انتقال نیافته است، تصرف خریدار نسبت به مصداق معیوب، تصرف ضمانتی است؛ افزون بر خریدار ید اشخاصی که خریدار مصداق معیوب را به تصرف آنها داده است، ید ضمانتی است همه آنها در مقابل فروشنده (مالک) ضامن هستند. فروشنده می‌تواند حسب مورد مثل یا قیمت مال خود را از خریدار و سایر متصرفان مطالبه کند.

۴- گزینه ج صحیح است. طبق ماده ۱۹۲ قانون مدنی: «در مواردی که برای طرفین یا یکی از آنها تلفظ ممکن نباشد اشاره که مبین قصد و رضا باشد کافی خواهد بود.» ظاهراً در این ماده امکان عقد قرارداد با اشاره وبدون استفاده از لفظ، منوط به این است که طرف قرارداد فاقد قدرت تکلم باشد؛ با وجود این ماده ۱۹۳ قانون مدنی بطور مطلق و صرف نظر از این که طرف عقد فاقد قدرت تکلم است یا از قدرت تکلم برخوردار، انشای معامله بدون استفاده از لفظ و با اعلام اراده از طریق فعل راجح دانسته است؛

طبق ماده ۱۹۳ قانون مدنی: «انشاء معامله ممکن است به وسیله عملی که مبین قصد و رضا باشد مثل قبض و اقباض حاصل گردد؛ مگر در مواردی که قانون استثناء کرده باشد.»

با توجه به نکات فوق نباید از ماده ۱۹۲ قانون مدنی استنباط شود که اگر طرف عقد واجد قدرت تکلم است حتماً باید اراده خود را با استفاده از لفظ اعلام کند و اعلام اراده با اشاره یا اعمال دیگر مجاز نیست. شخص دارای قدرت تکلم هم می‌تواند اصولاً اراده خود برای انشای عمل حقوقی را بدون استفاده از لفظ و از طریق فعل اعلام کند. عقد نکاح و ایقاع طلاق مشمول حکم ماده ۱۹۳ قانون مدنی نیستند؛ برای انشای این دو عمل باید اراده با استفاده از لفظ اعلام گردد.

۵- گزینه ب صحیح است. ناتوانی شخصی مشروط علیه در فرضی که فعل موضوع شرط، غیر قائم به شخص است به معنای ممتنع شدن اجرای شرط فعل نیست. در این فرض مشروط له می‌تواند به استناد ماده ۲۳۸ قانون مدنی به حاکم رجوع کند و فراهم کردن موجبات انجام فعل موضوع شرط به خرج ملتزم را درخواست کند. گزینه ج به این دلیل که حادثه خارجی را بطور مطلق موجب سقوط تعهد قراردادی قلمداد کرده، نادرست است؛ حتی اگر بیماری را حادثه خارجی محسوب کنیم که واجد همه شرایط مقرر در مواد ۲۲۷ و ۲۲۹ قانون مدنی است، وقوع حادثه خارجی (قوه قاهره) همیشه موجب سقوط تعهد قراردادی نمی‌شود؛ در برخی موارد موجب معلق شدن تعهد قراردادی تا رفع حادثه است؛ در حالی که به موجب گزینه ج حادثه خارجی مطلقاً سبب سقوط تعهد و معافیت متعهد از تکلیف جبران خسارات ناشی از نقض عهد قلمداد شده است.

۶- گزینه د صحیح است. برای درک پاسخ درست این پرسش توجه به نکات زیر لازم است؛ امکان تعدیل مهریه در تبصره ماده ۱۰۸۲ قانون مدنی مورد حکم قرار گرفته است. طبق این تبصره چنانچه مهریه وجه رایج باشد، متناسب با تغییر شاخص قیمت سالانه زمان تادیه نسبت به سال اجرای عقد که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می‌گردد، محاسبه و پرداخت خواهد شد؛ مگر این که زوجین در حین اجرای عقد به نحو دیگری تراضی کرده باشند.» در این تبصره شرایط لازم برای تعدیل مهریه براساس شاخص سالانه بهای کالا و خدمات بانک مرکزی دو مورد است:
الف- مهریه وجه نقد باشد.

ب- طرفین راجع به تعدیل مهریه توافق خصوصی انجام نداده باشند.

با توجه به شرط نخست در مواردی که مهریه مالی غیر از وجه نقد؛ مانند سکه بهار آزادی است، حکم تبصره ماده ۱۰۸۲ قانون مدنی مجرا نیست.

در تبصره فوق شرط دیگری مثل تمکن زوج به پرداخت مهریه یا مطالبه آن توسط زوجه، برای تعدیل مهریه بیان نشده است؛ بنابراین غیر از دو شرط مصرح در تبصره، رعایت شرط دیگری برای تعدیل مهریه لازم نیست.

این که در عقد نکاح توافق شده است مهریه عند الاستطاعت توسط زوج به زوجه تادیه گردد، به منزله افزودن شرطی به شرایط تعدیل مهریه نیست. شرط مذکور - اگر آنرا معتبر بدانیم - به این معناست که زوجه مهریه‌ای را که براساس تبصره ماده ۱۰۸۲ قانون مدنی تعدیل شده است در صورت استطاعت زوج به پرداخت، می‌تواند از زوج مطالبه کند.

با توجه به حکم قسمت آخر تبصره ماده ۱۰۸۲ قانون مدنی، حکم مقرر در تبصره از قواعد تکمیلی است؛ طرفین می‌توانند خلاف این حکم تراضی کنند، این تراضی به صورت‌های مختلف می‌تواند تجلی یابد مثل این که دو طرف توافق کنند مهریه اصلاً تعدیل نشود و زوج صرفاً ملتزم به تادیه مبلغ مقرر در عقد نکاح باشد. ممکن است طرفین توافق کنند مهریه براساس معیار دیگری غیر از شاخص سالانه بهای کالا و خدمات بانک مرکزی تعدیل شود و غیره.

۷- طبق ماده ۲۸۸ قانون مدنی گزینه الف صحیح است.

۸- طبق ماده ۲۱ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی ۱۳۹۴ گزینه ج صحیح است.

۹- طبق ماده ۳۸۷ قانون مدنی گزینه ب صحیح است.

۱۰- طبق ماده ۸۲۸ قانون مدنی گزینه ج صحیح است.

۱۱- گزینه الف صحیح است. رسیدگی به دعوای مسئولیت مدنی در صلاحیت دادگاه عمومی است. برای مطالبه خسارت براساس مسئولیت مدنی اصولاً زیان دیده (مدعی) باید ارکان مسئولیت مدنی را اثبات کند. ارکان مسئولیت مدنی عبارتند از فعل زیان بار، زیان و رابطه سببیت بین فعل زیان بار و ورود زیان. اگر دعوای مسئولیت مدنی براساس قاعده فوق اقامه گردد و مورد رسیدگی قرار گیرد؛ احراز هر سه رکن مسئولیت مدنی در صلاحیت دادگاه عمومی است. برای این قاعده استثنایی در قوانین و مقررات مورد حکم قرار گرفته است در این موارد استثنایی رکن فعل زیانبار (تقصیر) باید نزد مرجعی غیر از دادگاه عمومی اثبات گردد و به استناد تصمیم این مرجع خاص، مدعی زیان در دادگاه عمومی برای اثبات دو رکن دیگر یعنی ورود زیان و رابطه سببیت طرح دعوا کند.

موارد استثنا به شرح زیر هستند:

۱- دعوای مطالبه خسارت ناشی از تقصیر یا اشتباه قاضی: این استثنا در ماده ۳۰ قانون نظارت بر رفتار قضات ۱۳۹۰ مورد حکم قرار گرفته است. طبق این ماده: «رسیدگی به دعوای جبران خسارت ناشی از اشتباه یا تقصیر قاضی طبق اصل یکصد و هفتاد و یکم (۱۷۱) قانون اساسی جمهوری اسلامی، در صلاحیت دادگاه عمومی تهران است. رسیدگی به دعوای مذکور در دادگاه عمومی منوط به احراز تقصیر یا اشتباه قاضی در دادگاه عالی است.»

ماده ۲۴ آیین نامه اجرایی قانون فوق بیان می‌دارد: «هر شخص نسبت به اشتباه یا تقصیر قاضی منجر به خسارت ادعایی داشته باشد، باید بدو حسب مورد به دادسرا یا دادگاه عالی مراجعه نماید. در صورت احراز اشتباه یا تقصیر قاضی در دادگاه عالی می‌تواند برای جبران خسارت ناشی از تقصیر یا اشتباه قاضی به دادگاه عمومی تهران مراجعه کند.»

ماده ۲۵ آیین نامه مقرر می‌دارد: «دادگستری تهران مکلف است یکی از شعب دادگاه‌های عمومی حقوقی را که قاضی آن از تجربه و تخصص لازم برخوردار باشد، جهت رسیدگی به دعوای موضوع ماده ۳۰ قانون اختصاص دهد.»

۲- مطالبه خسارت از اشخاص مشمول بندهای ۲ و ۱ ماده ۱۰ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری: این استثنا به موجب رای وحدت رویه شماره ۷۴۷ هیات عمومی دیوان عالی کشور مورد حکم قرار گرفته است. این رای که در سال ۹۴ صادر شده، مقرر می‌دارد: «نظر به این که یکی از شرایط برقراری مسئولیت مدنی وجود تقصیر است؛ لذا در این گونه موارد به‌عنوان مقدمه صدور حکم جبران خسارت باید وجود تقصیر و تخلف و ورود خسارت احراز گردد و سپس دادگاه میزان خسارت را تشخیص دهد و حکم به جبران صادر نماید که احراز تخلف اشخاص مذکور در بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۰ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری براساس تبصره ماده مرقوم برعهده دیوان است...»

اشخاص مذکور در بندهای الف و ب ماده ۱۰ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری - در رای وحدت رویه بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۰ قانون فوق - عبارتند از:

الف- واحدهای دولتی اعم از وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها و سازمان تامین اجتماعی و تشکیلات و نهادهای انقلابی و مؤسسات وابسته به آنها

ب- ماموران واحدهای مذکور در بند الف در امور راجع به وظایف آنها

۳- دعوای مطالبه خسارت ناشی از رویه ضد رقابتی: این مورد در ماده ۶۶ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی بیان شده است، طبق این ماده: «اشخاص حقیقی و حقوقی خسارت دیده از رویه‌های ضد رقابتی مذکور در این قانون می‌توانند حداکثر ظرف یک سال از زمان قطعیت تصمیمات شورای رقابت یا هیات تجدید نظر مبنی بر اعمال رویه‌های ضد رقابتی به منظور جبران خسارت به دادگاه صلاحیت‌دار دادخواست بدهند. دادگاه ضمن رعایت مقررات این قانون در صورتی به دادخواست رسیدگی می‌کند که خواهان رونوشت رای قطعی شورای رقابت یا هیات تجدید نظر را به دادخواست مذکور پیوست کرده باشد.»

۱۲- گزینه د صحیح است. طبق ماده ۲۳۰ قانون مدنی: اگر ضمن معامله شرط شده باشد که در صورت تخلف، متخلف مبلغی به‌عنوان خسارت تادیه نماید، حاکم نمی‌تواند او را به بیش تر یا کمتر از آنچه ملزم شده است محکوم کند. «این قاعده در حقوق ایران به اصل غیر قابل تعدیل بودن وجه التزام شهرت یافته است. با توجه به این حکم دادگاه نمی‌تواند مبلغ وجه التزام را با این دلیل که رقم مورد توافق کمتر از زیان واقعی است، افزایش دهد یا با این بهانه که

- مبلغ وجه التزام بیش از خسارت واقعی است، آنرا کاهش دهد. با وجود قاعده فوق، قانون پیش فروش ساختمان به طور محدود امکان تعدیل وجه التزام را پذیرفته است. این امکان از ماده ۶ قانون فوق قابل استنباط است.
- طبق ماده ۶ قانون پیش فروش ساختمان: «چنانچه پیش فروشنده در تاریخ مقرر در قرارداد، واحد پیش فروش شده را تحویل پیش خریدار ندهد و یا به تعهدات خود عمل ننماید علاوه بر اجرای بند ۹ ماده ۲ این قانون مکلف است به شرح زیر جریمه تاخیر به پیش خریدار بپردازد؛ مگر این که به مبالغ بیش تری به نفع پیش خریدار توافق نمایند. اجرای مقررات این ماده مانع از اعمال خیارهای برای پیش خریدار نیست.
- ۱- در صورتی که واحد پیش فروش شده و بخش‌های اختصاصی، نظیر توقفگاه (پارکینگ) و انباری در زمان مقرر قابل بهره برداری نباشد، تا زمان تحویل واحد به پیش خریدار، معادل اجرت المثل بخش تحویل نشده.
 - ۲- در صورت عدم انجام تعهدات در قسمت‌های مشاعی، روزانه به میزان نیم درصد بهای روز تعهدات انجام نشده به میزان قدرالسهم پیش خریدار.
 - ۳- در صورت عدم انجام تعهدات در قسمت‌های خدمات عمومی موضوع بند ۹ ماده ۲ این قانون از قبیل خیابان، فضای سبز، مساجد، مدارس و امثال آن روزانه به میزان یک در هزار بهای روز تعهدات انجام نشده به میزان قدرالسهم پیش خریدار.
 - ۴- در صورت عدم اقدام به موقع به سند رسمی انتقال، روزانه به میزان یک در هزار مبلغ قرارداد.
- با توجه به حکم مقرر در صدر این ماده، اگر طرفین قرارداد پیش فروش وجه التزام عدم تاخیر در اجرای تعهدات مذکور در این ماده را به مبلغی بیش از آنچه قانون تعیین کرده است با توافق تعیین کنند، تراضی آنها نافذ و معتبر است و دادگاه باید به توافق عمل کند، ولی اگر مبلغ مورد توافق کمتر از ارقامی باشد که قانون مورد حکم قرارداده است، محکمه نباید به توافق اعتبار قایل شود و وجه التزام مقرر در قانون را که مقنن در این ماده جریمه تاخیر نامیده است، باید مورد حکم قرار دهد.
- ۱۳- گزینه ب درست است.** به استناد ماده ۲۷۰ قانون مدنی در فرض مورد پرسش وفای به عهد محقق نشده است با وجود این تادیه کننده نمی‌تواند مالی را که به متعهدله تسلیم کرده است استرداد کند؛ زیرا مال بدون مجوز در تصرف او بوده است. راجع به ماهیت حقوقی وفای به عهد که در قسمت آخر گزینه «ب» مورد حکم قرار گرفته است، بین نویسندگان حقوق مدنی اختلاف نظر وجود دارد؛ طبق دیدگاه غالب وفای به اصولاً واقعه حقوقی است نه عمل حقوقی با وجود این در پرسش حاضر دیدگاهی صحیح قلمداد شده است که وفای به عهد را ماهیتاً عمل حقوقی می‌داند.
- ۱۴- گزینه د صحیح است.**
- ۱۵- گزینه الف صحیح است.** فسخ از موجبات انحلال ارادی قرارداد است. عقود جایز قابل فسخ هستند؛ در نتیجه عقود جایز به صورت ارادی قابل انحلال هستند. نادرست بودن گزینه «ب» به این دلیل است که طرفین قرارداد نمی‌توانند خلاف همه اسباب قانونی انحلال قرارداد تراضی کنند؛ برای مثال طبق ماده ۹۵۴ قانون مدنی فوت یا حجر هر یک از طرفین عقود جایز موجب انحلال قهری عقد است، طرفین نمی‌توانند با تراضی مانع انحلال عقد جایز در اثر فوت یا حجر هر یک از طرفین شوند.
- نادرست بودن گزینه «ج» به این دلیل است که بطلان عقد با انحلال آن فرق دارد، بطلان عقد در اثر عدم رعایت شرایط صحت محقق می‌شود و عقد باطل هیچ‌گاه حیات حقوقی پیدا نمی‌کند؛ در حالی انحلال بعد از وقوع عقد به صورت صحیح و نافذ، تحقق پیدا می‌کند.
- گزینه «د» به این دلیل نادرست است که اسباب قانونی انحلال عقود حصری اند و با حکم قانون تعیین می‌شوند.
- ۱۶- گزینه د صحیح است.** موارد مندرج در گزینه‌های «الف»، «ب» و «ج» همه اماره قانونی هستند؛ در حالی که حکم مندرج در گزینه «د» که در ماده ۱۷ قانون مدنی مقرر شده است، اماره قانونی نیست.
- ۱۷- گزینه ج صحیح است.** ضمانتی که اثر آن ضم ذمه به ذمه است، خطر و زبانی برای مضمون له ایجاد نمی‌کند و در حکم تملک بلاعوض و مجانی است. با توجه به این که طبق ماده ۱۲۱۴ قانون مدنی سفیه می‌تواند راساً و بدون نیاز به اذن ولی یا قیم تملکات مجانی را قبول کند، انعقاد عقد ضمان با اثر ضم ذمه به ذمه در مقام مضمون له برای سفیه بدون نیاز به اذن ولی یا قیم، مجاز است.
- ۱۸- گزینه الف صحیح است.**
- ۱۹- گزینه ب صحیح است.** قراردادهای اجاره املاک تجارتي که براساس قانون روابط موجر و مستاجر ۱۳۵۶ منعقد شده اند، با پایان مدت اجاره منحل نمی‌شوند. طبق ماده ۳۰ قانون فوق: «کلیه طرق مستقیم یا غیر مستقیم که طرفین به منظور جلوگیری از اجرای مقررات این قانون اتخاذ نمایند، پس از اثبات در دادگاه بلااثر و باطل اعلام خواهد شد.» بنابراین شرط مقرر در عقد اجاره که به موجب آن مستاجر باید شخصاً از منفعت مورد اجاره استفاده کند، سبب انحلال عقد اجاره مشمول قانون روابط موجر و مستاجر ۱۳۵۶ با فوت مستاجر نمی‌شود، با وجود شرط فوق، بعد از فوت مستاجر، مالکیت منفعت مورد اجاره به وارث یا وارثان مستاجر انتقال خواهد یافت.
- ۲۰- گزینه د صحیح است.**
- طبق ماده ۲۵۵ قانون آیین دادرسی کیفری ۱۳۹۲: «شخصی که در جریان تحقیقات مقدماتی و دادرسی به هر علت بازداشت می‌شوند و از سوی مراجع قضایی حکم برائت یا قرار منع تعقیب در مورد آنها صادر می‌شود، می‌توانند با رعایت ماده ۱۴ این قانون خسارت ایام بازداشت را از دولت مطالبه کنند.»
- طبق ماده ۲۵۹ قانون فوق: «جبران خسارت موضوع ماده (۲۵۵) این قانون برعهده دولت است و در صورتی که بازداشت بر اثر اعلام مغرضانه جرم، شهادت کذب و یا تقصیر مقامات قضایی باشد، دولت پس از جبران خسارت می‌تواند به مسئول اصلی مراجعه کند.»

- ۲۱- گزینه ج صحیح است. دعوای تصرف عدوانی اولاً مخصوص اموال غیرمنقول بوده و ثانیاً علی رغم آنکه در دعوای تصرف عدوانی نیازی به اثبات مالکیت نیست، لکن ملک موضوع باید قابلیت تملک خصوصی را داشته باشد.
- ۲۲- گزینه ب صحیح است. به استناد ماده ۲ قانون افراز و فروش املاک مشاع مصوب ۱۳۵۷/۸/۲۲
- ۲۳- گزینه د صحیح است. به استناد ماده ۲ قانون اصلاح بعضی از مواد قانون ثبت و قانون دفاتر اسناد رسمی مصوب ۱۳۲۲/۶/۲۷
- ۲۴- گزینه ب صحیح است. زیرا در فرض سوال دادگاه تجدیدنظر صادر کننده محسوب می‌شود و مطابق ماده ۴۲۰ ق.آ.د.م در فرض سوال دادگاه تجدیدنظر صالح برات اعتراض ثالث اصلی می‌باشد. از طرفی رد دعوا در ماده ۳۶۷ و ۳۶۸ ق.آ.د.م ذکر نشده و لذا قرار رد دعوا هیچ گاه قابل فرجام نمی‌باشد. زیرا فرجام خواهی از طرق فوق العاده بوده و فقط در موارد استثنایی که در قانون تصریح شده قابل طرح می‌باشد و نمی‌توان موارد آنرا توسعه داد. نظریه مشورتی شماره ۷/۷۳۳۳ مورخ ۱۳۸۵/۹/۲۲ نیز مؤید این امر است. برای ملاحظه نظریه مشورتی مذکور رک دکتر عمروانی، رحمان، مجموعه قوانین آیین دادرسی مدنی، انتشارات چتردانش
- ۲۵- گزینه ج صحیح است. زیرا تعداد خواندگان محصور می‌باشد و لذا سوال مشمول ماده ۷۴ ق.آ.د.م نبوده و بلکه مشمول ماده ۶۰ همان قانون می‌باشد.
- ۲۶- گزینه الف صحیح است. به استناد بند ۴ ماده ۴ ق.آ.د.م موضوع مشمول ایراد عدم توجه دعوا به خواننده می‌باشد.
- ۲۷- گزینه د صحیح است. به استناد ماده ۶۳ قانون دیوان عدالت اداری
- ۲۸- گزینه ب صحیح است. زیرا خواسته دعوا وجه نقد است و هرگاه خواسته وجه نقد باشد بهای خواسته نیز معادل همان مبلغ است. لذا خواهان نمی‌تواند خواسته را مبلغ دیگری تعیین کند و خواننده نیز حق اعتراض به بهای خواسته را نخواهد داشت. اینکه مبلغ وجه نقد بابت چه امری باشد تأثیری در موضوع ندارد.
- ۲۹- گزینه الف صحیح است. به استناد ماده ۴۰ قانون امور حسبی
- ۳۰- گزینه ج صحیح است. صرف صدور قرار تأمین خواسته حق تقدم ایجاد نمی‌کند و بلکه پس از توقیف اموال علی‌الاصول حق تقدم ایجاد می‌شود.
- ۳۱- گزینه ب صحیح است. به استناد ماده ۱۲ لایحه قانونی استقلال کانون وکلا
- ۳۲- گزینه الف صحیح است. به استناد ماده ۳۲۵ ق.آ.د.م
- ۳۳- گزینه ج صحیح است.
- ۳۴- گزینه ب صحیح است.
- ۳۵- گزینه د صحیح است. به استناد انتهای ماده ۲۱۸ ق.آ.د.م
- ۳۶- گزینه الف صحیح است. به استناد انتهای ماده ۴۹۰ ق.آ.د.م موضوع سوال را نباید با ماده ۴۹۳ اشتباه گرفت.
- ۳۷- گزینه د صحیح است. به استناد ظاهر ماده ۳۷۶ ق.آ.د.م، هرچند که سؤال دارای ایراد فنی جزئی می‌باشد، لکن با توجه به نص محور بودن آزمون از ورود به بحث اجتناب می‌شود. در همین حد اکتفا می‌شود که تقاضای فرجام خود به معنی درخواست نقض رأی موخر بوده و برای نقض درخواست مجدد نیازی نیست، درخواست دینفع در ماده ۳۷۶ در همان معنای تقاضای فرجام می‌باشد. ولاً اعتبار امر مختومه از قواعد آمره بوده و دیوان عالی رأساً نیز مکلف به نقض حکم اعتبار امر مختومه می‌باشد و صرف تقاضای فرجام در این خصوص کافی است و ماده ۳۷۷ ق.آ.د.م نیز موید همین نظر است.
- ۳۸- گزینه ج صحیح است. به استناد ماده ۲۱ قانون شوراهای اختلاف
- ۳۹- گزینه الف صحیح است. گزینه ب به واسطه استفاده از «و» بین رضایت خواننده و صرف نظر کلی خواهان از دعوا مسلماً اشتباه است. گزینه الف نیز از لحاظ ظاهر قانون به واسطه قید «فقط» اشتباه می‌باشد. لکن با توجه به تفاوت عمده بین دو تقاضای استرداد دعوا و تقاضای صرف نظر کلی از دعوا گزینه الف کاملاً صحیح است و اگر طراح سؤال به این تفاوت عمده توجه داشته باید وی را تحسین نمود. به هر حال گزینه ب به واسطه استفاده از «و» به شرح فوق اشتباه و امید است سازمان سنجش گزینه ب را اشتباهاً به عنوان گزینه صحیح انتخاب نکند. به استناد مواد ۳۵ و ۱۰۷ گزینه الف صحیح است.
- ۴۰- گزینه د صحیح است. به استناد ماده ۴۱۷ ق.آ.د.م گزینه ب نیز به استناد ماده ۴۴۱ ق.آ.د.م اشتباه است.

حقوق تجارت

- ۴۱- گزینه الف صحیح است. طبق ماده ۳۹۶ قانون تجارت: «تحدید اختیارات قائم مقام تجارتي در مقابل اشخاصی که از آن اطلاع نداشته‌اند، معتبر نیست.»
- ۴۲- طبق ماده ۲۱ و تبصره ۱ ماده ۱۵۸ لایحه قانونی ۱۳۴۷ گزینه د صحیح است.
- ۴۳- گزینه ب صحیح است. مسئولیت تضامنی اصیل و نماینده در پرداخت وجه چک در ماده ۱۹ قانون صدور چک مورد حکم قرار گرفته است. حکم مقرر در این ماده خلاف قاعده ای است که ماده ۶۷۴ قانون مدنی مورد حکم قرار داده است. طبق ماده ۶۷۴ قانون مدنی؛ اگر وکیل در حدود اختیاری که موکل به او اعطا کرده است به نام و به حساب عمل او حقوقی انشاء کند، حقوق و تعهدات ناشی از عمل انشا به موکل تعلق دارد و وکیل بابت عمل مورد نظر تعهدی بر ذمه نمی‌گیرد؛ با وجود این ماده ۱۹ قانون صدور چک در فرضی که وکیل به حساب دیگری چکی عهده بانک در حدود اختیار صادر کرده؛ وکیل و موکل (صاحب حساب) را متضامناً ملتزم به تادیه وجه سند قرار داده است. به دلیل خلاف قاعده بودن، حکم ماده ۱۹ قانون صدور چک منحصر در فرض صدور چک توسط نماینده قابل اعمال است؛ وقتی نماینده به حساب دیگری برات یا سفته صادر کرده است، طبق قاعده مندرج در ماده ۶۷۴ قانون مدنی موکل ملزم به ایفای تعهد ناشی از صدور سفته یا برات است و وکیل تعهدی در این خصوص ندارد.

- ۴۴- **گزینه ج صحیح است.** تبدیل شرکت سهامی به شرکت تضامنی یا نسبی سبب می‌شود که شرکا به ترتیب مقرر در قانون شخصا مسئول پرداخت دیون شرکت شوند؛ بنابراین تصمیم مذکور موجب افزایش تعهدات شرکای شرکت است و برای اتخاذ آن موافقت همه شرکا ضرورت دارد.
- ۴۵- **طبق ماده ۲۲۳ قانون تجارت گزینه ب صحیح است.**
- ۴۶- **گزینه د صحیح است.** طبق بند ۳ ماده ۵۴۲ قانون تجارت، چنانچه تاجر بعد از تاریخ اجرا شدن قانون تجارت ۱۳۰۳-۱۳۰۴ دفاتر تجارتي تنظیم نکرده یا در دفاتر او بی نظمی و نقص وجود داشته باشد، دادگاه ممکن است او را به مجازات ورشکستگی به تقصیر محکوم کند.
- ۴۷- **گزینه د صحیح است.** طبق ماده ۴۷۹ قانون تجارت، قرارداد ارفاقی بین تاجر ورشکسته و اکثریت طلبکارها منعقد می‌شود، مدیر تصفیه یا عضو ناظر طرف این قرارداد نیستند و تصویب قرارداد توسط آنها برای لازم الاجرا شدن قرارداد شرط نیست.
- طبق ماده ۴۸۳ قانون تجارت، انعقاد قرارداد ارفاقی با تاجری که به مجازات ورشکستگی به تقلب محکوم شده، ممنوع است. طبق ماده ۴۸۶ قانون تجارت، قرارداد ارفاقی باید به تصدیق محکمه برسد، بعد از قطعی شدن حکم تصدیق، قرارداد ارفاقی لازم الاجرا می‌شود.
- ۴۸- **طبق ماده ۴۲۲ قانون تجارت گزینه ج صحیح است.**
- ۴۹- **گزینه ب صحیح است.** قانون تجارت محدودیتی برای دادگاه در خصوص تعیین تاریخ توقف مقرر نکرده است، دادگاه هر تاریخی را که واقعا به عنوان تاریخ توقف احراز کند، باید در حکم بنویسد؛ حتی اگر تاریخ احراز شده، چندین سال قبل از تاریخ صدور حکم ورشکستگی باشد.
- ۵۰- **گزینه ج صحیح است.** هرگاه قرارداد ارفاقی بعد از لازم الاجرا شدن، به هر دلیل منحل شود و اشخاصی در مدت اجرای قرارداد از ورشکسته بستانکار شوند، طبق ماده ۵۰۱ قانون تجارت، طلبکارهای ارفاقی (طلبکارهایی که با منعقد شدن قرارداد ارفاقی موافقت کرده‌اند) و طلبکارهای جدید با هم هیات غرما تشکیل می‌دهند و به ترتیب مقرر در قانون مطالباتشان تادیه می‌شود، طلبکارهایی که با قرارداد ارفاقی موافقت نکرده‌اند - طلبکارهای اقلیت - وارد غرما نمی‌شوند. در هیات غرما جدید طلبکارهای ارفاقی بر طلبکارهای جدید یا طلبکارهای ارفاقی تقدم ندارند، البته شایان ذکر است در کلید منتشره از سوی سازمان سنجش گزینه الف صحیح اعلام شده است.
- ۵۱- **طبق ماده ۲۷۳ لایحه قانونی ۱۳۴۷ گزینه ج صحیح است.** اصولا مسئولیت مدنی مدیران متخلف در فرضی که تخلف جمعی آنها موجب ورود زیان شده، غیر تضامنی است. در سه مورد لایحه قانونی برای مدیران متخلف مسئولیت تضامنی مقرر کرده؛ یکی از این موارد در ماده ۲۷۳ لایحه قانونی مورد حکم قرار گرفته است.
- ۵۲- **گزینه د صحیح است.** طبق ماده ۹۷ لایحه قانونی ۱۳۴۷ دعوت از صاحبان سهام شرکت سهامی برای حضور در جلسات مجامع عمومی باید از طریق نشر آگهی در روزنامه کثیر الانتشار شرکت به عمل آید، در غیر این صورت تصمیمات اتخاذ شده در مجمع معتبر نیست و هر ذینفع می‌تواند به استناد ماده ۲۷۰ لایحه قانونی اعلام بطلان تصمیم را از دادگاه بخواهد؛ مگر این که همه سهامداران در جلسه حضور داشته باشند، در این صورت طبق تبصره ماده ۹۷ لایحه قانونی، عدم انتشار آگهی دعوت مجمع عمومی در روزنامه کثیر الانتشار خللی به اعتبار تصمیم اتخاذ شده، در جلسه وارد نمی‌کند.
- ۵۳- **طبق بند ۲ ماده ۵۴۲ قانون تجارت گزینه الف صحیح است.**
- ۵۴- **طبق بند ۲ ماده ۳ قانون تجارت گزینه ب صحیح است.**
- ۵۵- **طبق ماده ۱ آیین نامه اصلاحی ثبت تشکیلات و مؤسسات غیر تجارتي ۱۳۳۷ گزینه ج صحیح است.** این ماده مقرر می‌دارد: «مقصود از تشکیلات و مؤسسات غیر تجارتي مذکور در ماده ۵۸۴ قانون تجارت کلیه تشکیلات و مؤسساتی است که برای مقاصد غیر تجارتي از قبیل امور علمی یا ادبی یا امور خیریه و امثال آن تشکیل می‌شود؛ اعم از این که مؤسسين و تشکیل دهندگان قصد انتفاع داشته یا نداشته باشند.» طبق ماده ۵۸۴ قانون تجارت: «تشکیلات و مؤسساتی که برای مقاصد غیر تجارتي تاسیس شده یا بشوند، از تاریخ ثبت در دفتر ثبت مخصوصی که وزارت عدلیه معین خواهد کرد، شخصیت حقوقی پیدا می‌کنند.»
- ۵۶- **با مسامحه گزینه الف صحیح است.** راجع به تعداد آرای موافق لازم برای تبدیل شرکت‌های بامسئولیت محدود و سهامی، حکم ثابتی نباید ارایه کرد، برای مثال جهت تبدیل این دو شرکت به شرکت تضامنی یا نسبی موافقت همه شرکا لازم است؛ زیرا این تبدیل موجب افزایش تعهدات شرکای شرکت می‌شود؛ در حالی که برای تبدیل شرکت سهامی خاص به سهامی عام موافقت همه صاحبان سهام شرط نیست و مجمع عمومی فوق العاده با اکثریت دو سوم آرای حاضر در جلسه رسمی، اتخاذ تصمیم می‌کند. با توجه به نکته فوق برای تعیین تعداد آرای موافق لازم برای تبدیل دو شرکت بامسئولیت محدود و سهامی به شرکت دیگر، باید دو صورت را تفکیک کرد:
- ۱- اگر تبدیل سبب افزایش تعهدات شرکای شرکت شود، موافقت همه شرکا لازم است.
 - ۲- اگر تبدیل سبب افزایش تعهدات شرکای شرکت نگردد، اتخاذ تصمیم با رای موافق اکثریت امکان پذیر است. در این فرض چنانچه شرکت با مسئولیت محدود باشد، طبق ماده ۱۱۱ قانون تجارت، موافقت بیش از نصف شرکا که مالک اقلا هفتاد و پنج درصد سهم الشرکه هستند، لازم است و اگر شرکت سهامی باشد، موافقت دو سوم آرای حاضر در جلسه رسمی مجمع عمومی فوق العاده شرط است.
- در دو شرکت تضامنی و نسبی همه تصمیمات شرکا از جمله تصمیم آنها درخصوص تبدیل شرکت، باید با موافقت همه شرکا اتخاذ گردد.
- ۵۷- **طبق ماده ۲۵۱ قانون تجارت گزینه ب صحیح است.**
- ۵۸- **طبق مواد ۲۲۳، ۳۰۸ و ۳۱۱ قانون تجارت گزینه د صحیح است.**
- ۵۹- **طبق ماده ۱۸۸ قانون تجارت گزینه الف صحیح است.**

۶۰- گزینه ج صحیح است. طبق ماده ۱۲۳ لایحه قانونی ۱۳۴۷ ترتیب دعوت و تشکیل جلسات هیات مدیره را اساسنامه شرکت سهامی تعیین خواهد کرد، هر ترتیبی که در اساسنامه تعیین گردد، باید برای دعوت اعضای هیات مدیره به شرکت در جلسه رعایت شود، در صورت عدم رعایت تشریفات مقرر هر ذینفع می‌تواند به استناد ماده ۲۷۰ لایحه قانونی ۱۳۴۷ اعلام بطلان تصمیم متخذ در جلسه را از دادگاه تقاضا کند.

اصول فقه

۶۱- گزینه د صحیح است. باتوجه به اینکه کیفیت مصرف ترکه در این ماده قانونی به صورت دقیق روشن نشده و صرفاً به بیان جمله مبهم «راجع به حاکم است» بسنده شده است، لذا باید این ماده را مجمل دانست زیرا معلوم نیست که حاکم باید این ترکه را به چه ترتیبی به مصرف برساند.

۶۲- گزینه ب صحیح است. در این سوال «ایجاب اجاره» بر «اسقاط حق شفعه» دلالت دارد و روشن است که این دلالت، دلالت لفظ بر تمام معنا و یا حتی بر بخشی از معنا نیست بلکه دلالت لفظ بر خارج از معنا است زیرا اینکه اسقاط حق شفعه نه تمام معنای ایجاب اجاره است و نه بخشی از آن بلکه معنایی خارج از آن است که به دلالت التزامی فهمیده می‌شود.

۶۳- گزینه ج صحیح است. با توجه به اینکه با رأی اکثریت شرکا، امکان انحلال شرکت فراهم نیست پس به طریق اولی اگر مدیر عامل از اشخاص خارج از شرکت باشد نمی‌توان انحلال شرکت را به هیئت مدیره شرکت واگذار نمود. لذا قیاس اولویت واقع شده است زیرا علت در فرع قوی تر از علت در اصل است. قیاس اولویت دارای حجیت است.

۶۴- گزینه د صحیح است. متأسفانه طراح این سوال توهم نموده که خیار عیب از واجبات است و فوری بودن آن را دلیل بر واجب فوری بودن گرفته است و به لحاظ اینکه واجبات فوری زیر مجموعه واجبات غیرموقت هستند، لذا پاسخ را گزینه د در نظر گرفته است غافل از آنکه اعمال هیچیک از خيارات، واجب نیست و به صورت کلی، خيارات از مباحات هستند نه واجبات. جای تأسف است که چنین سوالی در آزمون سراسری وکالت طرح شده و پس از برگزاری آزمون نیز مسئولین مربوطه خطای واقع شده را نپذیرفته اند.

۶۵- گزینه ب صحیح است. با توجه به اینکه لزوم رعایت احترام و نزاکت انحصار به محکمه یا لوایح کتبی ندارد و در هر وضعیتی رعایت احترام و نزاکت واجب است لذا باید پاسخ این سوال را گزینه ب دانست و هر دو قید مذکور را فاقد حجیت تلقی نمود.

۶۶- گزینه الف صحیح است. اگر بین واجب مضیق و واجب موسع تراحم واقع شود، واجب مضیق اهم است. اگر بین حق الله و حق الناس تراحم واقع شود، حق الناس اهم است. اگر بین واجب عینی و کفایی تراحم واقع شود، واجب عینی اهم است ولی این اهمیت نسبت به حکم ثانوی بر حکم اولی وجود ندارد.

۶۷- گزینه الف صحیح است. به صورت کلی هرگاه مخصص مجمل باشد، اجمال مخصص به عام سرایت می‌کند و قابلیت استناد به عام را از بین می‌برد مگر در حالتی که سه شرط فراهم باشد: اولاً مخصص مجمل منفصل باشد؛ ثانیاً اجمال در مفهوم باشد (شبهه مفهومیه)؛ ثالثاً شبهه بین اقل و اکثر باشد که با تحقق این سه شرط، اجمال به عام سرایت نکرده و قابلیت استناد عام همچنان باقی خواهد ماند.

۶۸- گزینه ج صحیح است. با توجه به اینکه مکلف به در این حکم قانونی دارای بدل عرضی است یعنی دادرس آزاد است که مجرم را به شلاق یا زندان محکم کند، لذا واجب تخیری واقع شده است.

۶۹- گزینه د صحیح است. اعداد موجود در گزینه‌های الف و ب و ج را می‌توان تغییر داد بدون آنکه به معنای جمله خللی آورد شود پس اعداد مندرج در این گزینه‌ها فاقد مفهوم هستند ولی عدد مندرج در گزینه د غیرقابل تغییر است لذا دارای مفهوم است.

۷۰- گزینه ب صحیح است. با توجه به اینکه در ماده ۲۱۲ به علت حکم، (یعنی عدم اهلیت) تصریح شده است، لذا باید این قیاس را منصوص العله دانست.

۷۱- گزینه ج صحیح است. اطلاق ازمانی و احوالی ویژه مفاهیم جزئی است در حالی که مفهوم قاضی که در این سوال مورد اشاره قرار گرفته است از مفاهیم کلی است که قابل صدق بر افراد متعدد است پس اطلاق افرادی دارد. اطلاق افرادی ویژه مفاهیم کلی است. اگرچه در کلید منتشره توسط کانون وکلا، گزینه الف! به عنوان پاسخ صحیح معرفی شده و هیچ توضیحی در خصوص چرایی این پاسخ توسط کانون ارائه نشده است.

۷۲- گزینه الف و ج صحیح است. از نظر دانشمندان شیعه هم اجماع مستند و هم اجماع سکوتی بی اعتبار است لذا هر دو گزینه می‌تواند پاسخ صحیح باشد اگرچه در کلید منتشره توسط کانون وکلا، گزینه ج! به عنوان پاسخ صحیح معرفی شده و هیچ توضیحی در خصوص چرایی این پاسخ توسط کانون ارائه نشده است.

۷۳- گزینه ب صحیح است. وصیت نامه اول عام معلوم التاریخ و وصیت نامه دوم خاص مجهول التاریخ است و در صورتی که هریک از عام و خاص و یا هر دوی آنها مجهول التاریخ باشد، حکم به تخصیص حکم عام توسط حکم خاص می‌شود.

۷۴- گزینه د صحیح است. اگرچه این ماده قانونی از جملات شرطیه است ولی چون شرطیه سالبه به انتفا موضوع است لذا از نظر شرط، حجیت ندارد ولی از ادات مگر می‌توان مفهوم حصر و استثنا گرفت که دارای حجیت است.

۷۵- گزینه ج صحیح است. حکم این ماده قانونی صحت است که از احکام وضعی به حساب می‌آید.

۷۶- گزینه الف صحیح است. این دو مخصص، مورد تصریح قانونگذار نیستند ولی به حکم عقل روشن است که خیار شرط در عقد وقف بی معناست چون با ذات آن، منافات دارد و نیز خیار غبن نیز در هبه نمی‌تواند محقق شود زیرا اساساً به حکم عقل در هبه غبن راه ندارد پس باید این دو مخصص را مخصص لبی فرض نمود.

۷۷- گزینه ج صحیح است. عبارت «که با لعان حاصل می‌شود» وصف است ولی باتوجه به اینکه وصف تقییدی نیست لذا فاقد مفهوم است زیرا فرض حرمت ابدی منحصر به مورد لعان نیست.

۷۸- گزینه ب صحیح است. حدیث حسن آن است که همه روایانش شیعه باشند ولی توثیق نشده باشند و صرفاً مورد مدح قرار گرفته باشند.

۷۹- گزینه د صحیح است. دلالت عام بر عموم متوقف بر ادات عام است یعنی از وجود ادات عام در جمله به این دلالت آگاه می‌شویم پس دلالت لفظی است و دلالت لفظی نیز زیر مجموعه دلالت وضعی است. همچنین دلالت اطلاق بر مطلق از ادات خاصی استفاده نمی‌شود بلکه از مقدمات حکمت به دست می‌آید. البته گزینه ب نیز خالی از قوت نیست و قابل دفاع است.

۸۰- گزینه الف صحیح است. باتوجه به اینکه حکم خاص قانون وصول برخی از درآمدهای دولت مصوب ۷۳ بوده و حکم عام ق.آ.د.م. مصوب ۷۹ می‌باشد لذا با خاص مقدم و عام موخر مواجه هستیم و روشن است که در تعارض خاص مقدم با عام موخر، حکم به تخصیص می‌شود. لازم به توضیح است که اگر اخراج افراد خاص از حکم عام به طور صریح باشد تخصیص بوده و اگر به طور کنایه آمیز و غیر مستقیم باشد، حکومت است، لذا باید این مورد را مصداق تخصیص دانست.

حقوق جزا

۸۱- گزینه د صحیح است. با عنایت به تبصره ۱ ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی در صورتی که از رفتار مجرمانه واحد نتایج مجرمانه متعدد حاصل شود عمل مشمول ماده ۱۳۴ ق.م.ا. بوده و تعدد مادی محسوب می‌گردد نه تعدد معنوی. به علاوه که گزینه‌های الف و ج هر دو به یک معنا و بیانگر تعدد معنوی می‌باشند. لازم به ذکر است که رأی وحدت رویه شماره ۳۴ که ترک انفاق زن و فرزندان را فعل واحد محسوب می‌کرد به صراحت تبصره ۱ ماده ۱۳۴ نسخ ضمنی شده است. رأی شماره ۳۴-۱۳۶۰/۸/۳۰ هیئت عمومی دیوان عالی کشور: نظر به اینکه نفقه زن و اولاد واجب‌النفقه که زندگی مشترک دارند معمولاً یکجا و بدون تفکیک سهم هریک از آنان پرداخته می‌شود ترک انفاق زن و فرزند از ناحیه شوهر در چنین حالت ترک فعل واحد محسوب و مستلزم رعایت ماده ۳۱ قانون مجازات عمومی است و آثار و نتایج متعدد فعل واحد موجب اعمال مقررات مربوط به تعدد جرم نخواهد بود. بنابراین رأی شعبه دوم دیوان عالی کشور که بر مبنای این نظر صادر شده صحیح و منطبق با موازین قانونی است.

۸۲- گزینه ج صحیح است. با توجه به ماده ۲۴ ق.م.ا. مصوب ۹۲ عدم اجرای مفاد حکم مجازات تکمیلی که اقامت اجباری نیز یکی از مصادیق آن است دادگاه مکلف است با پیشنهاد قاضی اجرای احکام مدت مجازات مندرج در حکم را افزایش دهد. این ماده چنین مقرر می‌دارد: چنانچه محکوم طی مدت اجرای مجازات تکمیلی، مفاد حکم را رعایت ننماید، دادگاه صادرکننده حکم به پیشنهاد قاضی اجرای احکام برای بار اول مدت مجازات تکمیلی مندرج در حکم را تا یکسوم افزایش داده و در صورت تکرار بقیه مدت محکومیت را به حبس یا جزای نقدی درجه هفت یا هشت تبدیل می‌کند. همچنین بعد از گذشتن نیمی از مدت مجازات تکمیلی، دادگاه می‌تواند با پیشنهاد قاضی اجرای احکام در صورت اطمینان به عدم تکرار جرم و اصلاح وی، نسبت به لغو یا کاهش مدت مجازات تکمیلی اقدام کند.

۸۳- گزینه ب صحیح است. مستند به ماده ۴۰ ق.م.ا. مصوب ۹۲ که مقرر داشته: در جرائم موجب تعزیر درجه شش تا هشت دادگاه می‌تواند پس از احراز مجرمیت متهم با ملاحظه وضعیت فردی، خانوادگی و اجتماعی و سوابق و اوضاع و احوالی که موجب ارتکاب جرم گردیده است در صورت وجود شرایط زیر صدور حکم را به مدت شش ماه تا دو سال به تعویق اندازد: الف- وجود جهات تخفیف ب- پیش‌بینی اصلاح مرتکب پ- جبران ضرر و زیان یا برقراری ترتیبات جبران ت- فقدان سابقه کیفری مؤثر تبصره- محکومیت مؤثر، محکومیتی است که محکوم را به تبع اجرای حکم، براساس ماده (۲۵) این قانون از حقوق اجتماعی محروم می‌کند.

۸۴- گزینه د صحیح است. با توجه به بند الف ماده ۳۷ ق.م.ا. مصوب ۹۲ در صورتی که مجازات قانونی جرم حبس باشد و دادگاه بخواهد آن را تخفیف دهد فقط می‌تواند یک تا سه درجه آن را تقلیل دهد و نمی‌تواند آن را به مجازات دیگری تبدیل نماید. ماده ۳۷ ق.م.ا. چنین مقرر می‌دارد: در صورت وجود یک یا چند جهت از جهات تخفیف، دادگاه می‌تواند مجازات تعزیری را به نحوی که به حال متهم مناسب‌تر باشد به شرح ذیل تقلیل دهد یا تبدیل کند: الف- تقلیل حبس به میزان یک تا سه درجه ب- تبدیل مصادره اموال به جزای نقدی درجه یک تا چهار پ- تبدیل انفصال دائم به انفصال موقت به میزان پنج تا پانزده سال ت- تقلیل سایر مجازات‌های تعزیری به میزان یک یا دو درجه از همان نوع یا انواع دیگر

۸۵- گزینه الف صحیح است. با توجه به ماده ۱۲۴ ق.م.ا. در صورت انصراف ارادی مرتکب به شروع به جرم تعقیب نمی‌شود و فقط در صورتی که اعمال ارتكابی جرم باشد به مجازات آن محکوم می‌شود که در سؤال نیز شخص به مجازات مقرر در ماده ۶۷۷ قانون تعزیرات که مجازات تخریب است محکوم می‌شود. ماده ۱۲۴ چنین مقرر می‌دارد: هرگاه کسی شروع به جرمی نماید و به اراده خود آن را ترک کند به اتهام شروع به آن جرم، تعقیب نمی‌شود لکن اگر همان مقدار رفتاری که مرتکب شده است جرم باشد به مجازات آن محکوم می‌شود.

۸۶- گزینه ج صحیح است. اشتباه به عنوان یکی از عوامل رافع مسئولیت کیفری محسوب می‌شود نه عامل موجه جرم. ماده ۱۵۹ ق.م.ا. مصوب ۹۲ در این خصوص چنین مقرر می‌دارد: هرگاه به امر غیرقانونی یکی از مقامات رسمی، جرمی واقع شود آمر و مأمور به مجازات مقرر در قانون محکوم می‌شوند لکن مأموری که امر آمر را به علت اشتباه قابل قبول و به تصور اینکه قانونی است، اجراء کرده باشد، مجازات نمی‌شود و در دیه و ضمان تابع مقررات مربوطه است.

۸۷- گزینه الف صحیح است. با توجه به بند الف ماده ۸ ق.م.ا. مصوب ۹۲ چون جعل جرم تعزیری محسوب می‌شود و در محل وقوع جرم تبرئه شده است قبا تعقیب مجدد در ایران نیست. ماده ۸ چنین مقرر داشته: هرگاه شخص غیرایرانی در خارج از ایران علیه شخصی ایرانی یا علیه کشور ایران مرتکب جرمی به جز جرائم مذکور در مواد قبل شود و در ایران یافت و یا به ایران اعاده گردد، طبق قوانین جزائی جمهوری اسلامی ایران به جرم او رسیدگی می‌شود، مشروط

- بر اینکه: الف- متهم در جرائم موجب تعزیر در محل وقوع جرم، محاکمه و تبرئه نشده یا در صورت محکومیت، مجازات کلاً یا بعضاً درباره او اجراء نشده باشد. ب- رفتار ارتكابی در جرائم موجب تعزیر به موجب قانون جمهوری اسلامی ایران و قانون محل وقوع، جرم باشد.
- ۸۸- گزینه ب صحیح است.** مستند به ماده ۱۰۳ ق.م.ا.م.صوب ۹۲ که مقرر داشته: چنانچه قابل گذشت بودن جرمی در قانون تصریح نشده باشد، غیرقابل گذشت محسوب می‌شود مگر اینکه از حق الناس بوده و شرعاً قابل گذشت باشد.
- ۸۹- گزینه ج صحیح است.** با توجه به ماده ۱۳۳ ق.م.ا. در تعدد جرایم موجب حد و قصاص اصل بر اجرای حد است مگر آنکه مجازات حدی موضوع قصاص را از بین ببرد یا موجب تأخیر در اجرای قصاص گردد که در این حالت ابتدا مجازات قصاص اجرا می‌شود. ماده ۱۳۳ چنین مقرر داشته: در تعدد جرائم موجب حد و قصاص، مجازات‌ها جمع می‌شود. لکن چنانچه مجازات حدی، موضوع قصاص را از بین ببرد یا موجب تأخیر در اجرای قصاص گردد، اجرای قصاص، مقدم است و در صورت عدم مطالبه فوری اجرای قصاص یا گذشت یا تبدیل به دیه، مجازات حدی اجراء می‌شود.
- ۹۰- گزینه ب صحیح است.** با توجه به ماده ۱۴۴ در جرایم مقید که معمولاً جرایم عمدی هستند علاوه بر علم مرتکب به موضوع جرم و وجود سوءنیت عام (قصد فعل) باید سوءنیت خاص (قصد نتیجه) یا علم به وقوع نتیجه نیز وجود داشته باشد و احراز گردد. ماده ۱۴۴ چنین مقرر می‌دارد: در تحقق جرائم عمدی علاوه بر علم مرتکب به موضوع جرم، باید قصد او در ارتکاب رفتار مجرمانه احراز گردد. درجرائمی که وقوع آنها براساس قانون منوط به تحقق نتیجه است، قصد نتیجه یا علم به وقوع آن نیز باید محرز شود.
- ۹۱- گزینه د صحیح است.** مستند به ماده ۳۰۳ ق.م.ا.م.صوب ۹۲ که مقرر داشته: هرگاه مرتکب، مدعی باشد که مجنی‌علیه، حسب مورد در نفس یا عضو، مشمول ماده (۳۰۲) این قانون است یا وی با چنین اعتقادی، مرتکب جنایت بر او شده است این ادعا باید طبق موازین در دادگاه ثابت شود و دادگاه موظف است نخست به ادعای مذکور رسیدگی کند. اگر ثابت نشود که مجنی‌علیه مشمول ماده (۳۰۲) است و نیز ثابت نشود که مرتکب بر اساس چنین اعتقادی، مرتکب جنایت شده است مرتکب به قصاص محکوم می‌شود ولی اگر ثابت شود که به اشتباه با چنین اعتقادی، دست به جنایت زده و مجنی‌علیه نیز موضوع ماده (۳۰۲) نباشد مرتکب علاوه بر پرداخت دیه به مجازات مقرر در کتاب پنجم «تعزیرات» محکوم می‌شود.
- ۹۲- گزینه الف صحیح است.** مستند به مواد ۱ و ۲ و ۳ قانون اعمال نفوذ بر خلاف حق و مقررات قانونی مصوب ۱۳۱۵.
- ماده ۱- هر کس به دعوی اعتبارات و نفوذی در نزد یکی از مستخدمین دولتی یا شهرداری یا کشوری یا مأمورین به خدمات عمومی وجه نقد یافته دیگری برای خود یا شخص ثالثی در ازاء اعمال نفوذ نزد مأمورین مزبور از کسی تحصیل کند و یا وعده و یا تعهدی از او بگیرد علاوه بر رد وجه یا مال مورد استفاده یا قیمت آن به حبس تأدیبی از شش ماه تا دو سال و به جزای نقدی از یک هزار ریال تا ده هزار ریال محکوم خواهد شد. هر گاه وجه نقد یا فایده یا تههد را به اسم مأمورین مزبور و به‌عنوان اینکه برای جلب موافقت آنها باید پرداخته شود گرفته باشد علاوه بر رد وجه یا مال مورد استفاده یا قیمت آن به حبس تأدیبی از یک سال تا سه سال و به جزای نقدی از دو هزار ریال الی پانزده هزار ریال محکوم خواهد شد.
- ماده ۲- هر کس از روابط خصوصی که با مأمورین یا مستخدمین مذکوره در ماده یک دارد سوء استفاده نموده و در کارهای اداری که نزد آنها است به‌نفع یا ضرر کسی برخلاف حق و مقررات قانونی اعمال نفوذ کند از یک ماه الی یک سال حبس تأدیبی محکوم خواهد شد.
- ماده ۳- مستخدمین دولتی یا شهرداری یا کشوری یا مأمورین به خدمات عمومی که نفوذ اشخاص را در اقدامات یا تصمیمات اداری خود تأثیر دهند به محرومیت از شغل دولتی از دو الی پنج سال محکوم می‌شوند و در صورتی که اقدام یا تصمیم مزبور مستلزم تقویت حقی از اشخاص یا دولت باشد محکوم به انفصال ابد از خدمات دولتی خواهند شد مگر آنکه این عمل مشمول قوانین دیگر جزایی باشد.
- ۹۳- گزینه ج صحیح است.** باید توجه داشت که در سوال مطروحه رایانه به‌عنوان وسیله‌ای برای توسل به وسایل متقلبانه مورد استفاده قرار گرفته است و لذا عمل شخص کلاهبرداری سنتی و مشمول ماده ۱ قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشا و اختلاس و کلاهبرداری است و نه کلاهبرداری رایانه موضوع قانون جرایم رایانه‌ای.
- ۹۴- گزینه د صحیح است.** با عنایت به ماده ۵۹۳ قانون تعزیرات مصوب ۷۵ عمل شخص الف ماهیتاً معاونت است که در ماده ۵۹۳ به عنوان معاونت به عنوان جرم مستقل جرم انگاری شده است. عمل ب و ج نیز به ترتیب با عنایت به دریافت رشوه از سوی کارمند شهرداری ارتشا و عمل ج نیز با عنایت به پرداخت وجه رشا محسوب می‌شود.
- ۹۵- گزینه د صحیح است.** حکم مقرر در ماده ۳۰۱ ق.م.ا.م.صوب ۹۲ مربوط به پدر واقعی است که رابطه خونی و نسبی با فرزند خود دارد و مشمول پدر خوانده نمی‌شود و لذا عمل پدر خوانده قتل عمد محسوب و موجب قصاص است. از همین روست که ماده ۳۰۹ ق.م.ا.م.صوب ۹۲ مقرر داشته: این ادعاه که مرتکب، پدر یا یکی از اجداد پدری مجنی‌علیه است، باید در دادگاه ثابت شود و در صورت عدم اثبات، حق قصاص، حسب مورد، با سوگند ولی دم یا مجنی‌علیه یا ولی او ثابت می‌شود.
- ۹۶- گزینه الف صحیح است.** از آنجایی که بهروز ۱۳ ساله طفل ممیز محسوب می‌شود به حکم تبصره ۲ ماده ۳۷۵ ق.م.ا.م.صوب ۹۲ عمل وی خطای محض محسوب و عاقله وی مسئول پرداخت دیه هستند و نادر به دلیل اکراه کردن بهروز به انجام چنین کاری به حبس ابد محسوب می‌شود. تبصره ۲ ماده ۳۷۵ چنین مقرر می‌دارد: اگر اکراه شونده طفل ممیز باشد عاقله او دیه مقتول را می‌پردازد و اکراه‌کننده به حبس ابد محکوم می‌شود.
- ۹۷- گزینه ج صحیح است.** با توجه به نظریه اداره حقوقی در صورتی که شخص با شبیه‌سازی امضا وجهی را ببرد عمل وی جعل و استفاده از سند مجعول است و می‌تواند تحصیل مال از طریق نامشروع باشد که نظر طراح سؤال نیز همین است و البته این موضوع اختلافی است. نظریه ۷/۲۲۷۸-۱۳۷۹/۸/۸ اداره حقوقی: اگر سارق امضای صاحب دسته چک را در چک شبیه‌سازی کرده و با آن اجناس خریده باشد، علاوه بر سرقت مرتکب جعل سند غیررسمی (چک) و استفاده از سند مجعول مذکور شده است (ماده ۵۳۶ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵) و اگر امضای سارق با امضای صاحب حساب مشابه نباشد عمل

مجرمانه سارق در این مرحله علاوه بر سرقت از مصادیق کلاهبرداری (ماده ۱ قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری مصوب سال ۱۳۶۷) است که به هر حال با عنایت به مختلف بودن بزه‌هایی که مرتکب شده (سرقت، جعل، استفاده از سند معقول یا کلاهبرداری) برای هر یک از اعمال مجرمانه متهم باید به مجازات جداگانه تعیین و جمع آنها درباره وی اجرا شود (قسمت اول ماده ۴۷ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۷۰)

۹۸- گزینه ب صحیح است. با عنایت به تبصره ۲ ماده ۵۶۲ قانون تعزیرات فروش اموال تاریخی و فرهنگی حاصل از حفاری غیر مجاز جرم محسوب می‌شود و نه اموالی که حسب تصادف بدست آمده است. این تبصره چنین مقرر می‌دارد: خرید و فروش اموال تاریخی - فرهنگی حاصله از حفاری غیرمجاز ممنوع است و خریدار و فروشنده علاوه بر ضبط اموال فرهنگی مذکور، به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم می‌شوند. هرگاه فروش اموال مذکور تحت هر عنوان از عناوین به‌طور مستقیم یا غیر مستقیم به اتباع خارجی صورت گیرد، مرتکب به حداکثر مجازات مقرر محکوم می‌شود.

۹۹- گزینه الف صحیح است. از آنجایی که امین از حدود توافق فی‌مابین خارج نشده است و ضرری نیز به مالک وارد نشده است لذا عمل خیانت در امانت یا جرم دیگر محسوب نمی‌شود.

۱۰۰- گزینه ب صحیح است. مستند به رأی و حدت رویه شماره ۷۵۱-۱۳۹۵/۵/۵ هیئت عمومی دیوان عالی کشور که مقرر داشته: هر چند تجهیزات دریافت از ماهواره طبق تبصره ۴ ماده ۲۲ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۳۱/۱۳۹۲ از مصادیق کالای ممنوع است، لکن نگهداری آن فی حد ذاته اگرچه عملی مجرمانه و مستوجب مجازات است، ولی با توجه به معنای خاص قاچاق به شرحی که در بند الف ماده ۱ قانون مورد اشاره آمده و تمیزی که قانون‌گذار بین عناوین مذکور در قانون یادشده قائل شده است، داخل در عنوان قاچاق نبوده و به همین جهت از حیث صلاحیت دادگاه، مشمول حکم مقرر در ماده ۴۴ آن قانون نمی‌باشد. بر این اساس، رأی شعبه سیزدهم دیوان عالی کشور که با این نظر انطباق دارد، به اکثریت آراء صحیح و قانونی تشخیص داده می‌شود. این رأی طبق ماده ۴۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور، دادگاه‌ها و سایر مراجع اعم از قضایی و غیر آن لازم‌الاجتباع است.

آیین دادرسی کیفری

۱۰۱- گزینه ج صحیح است. مستند به تبصره ماده ۱۹ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲ که مقرر داشته: دادگاه در مواردی که حکم به رد عین، مثل و یا قیمت مال صادر می‌کند، مکلف است میزان و مشخصات آن را قید و در صورت تعدد محکوم‌علیه، حدود مسؤولیت هر یک را مطابق مقررات مشخص کند. تبصره- در صورتی که حکم به پرداخت قیمت مال صادر شود، قیمت زمان اجرای حکم، ملاک است.

۱۰۲- گزینه د صحیح است. مستند به ماده ۲۷۲ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲ که مقرر داشته: در صورت اختلاف دادستان و بازپرس در صلاحیت، نوع جرم یا مصادیق قانونی آن، حل اختلاف با دادگاه کیفری دویی است که دادسرا در معیت آن انجام وظیفه می‌کند.

۱۰۳- گزینه ج صحیح است. مستند به ماده ۱۱۴ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲ که مقرر داشته: جلوگیری از فعالیت تمام یا بخشی از امور خدماتی یا تولیدی از قبیل امور تجاری، کشاورزی، فعالیت کارگاه‌ها، کارخانه‌ها و شرکتهای تجاری و تعاونی‌ها و مانند آن ممنوع است مگر در مواردی که حسب قرائن معقول و ادله مثبت، ادامه این فعالیت متضمن ارتکاب اعمال مجرمانه‌ای باشد که مضر به سلامت، محل امنیت جامعه و یا نظم عمومی باشد که در این صورت، بازپرس مکلف است با اطلاع دادستان، حسب مورد از آن بخش از فعالیت مذکور جلوگیری و ادله یادشده را در تصمیم خود قید کند. این تصمیم ظرف پنج روز پس از ابلاغ قابل اعتراض در دادگاه کیفری است.

۱۰۴- گزینه الف صحیح است. مستند به رأی وحدت رویه شماره ۷۵۹ - ۱۳۹۶/۴/۲۰ هیأت عمومی دیوان عالی کشور: مجازات جزای نقدی که درجات آن در ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۹۲ مشخص شده، با توجه به تعیین حداقل و حداکثر آن در قانون، ناظر به جزای نقدی ثابت است و از جزای نقدی نسبی که میزان آن بر اساس واحد یا مبنای خاص قانونی احتساب می‌گردد و از این حیث در جرایم با عناوین مشابه یکسان نیست، انصراف دارد؛ بنابراین مجازات جرائمی که طبق قانون جزای نقدی نسبی است با توجه به حکم مقرر در تبصره ۳ ماده ۳ مورد اشاره، تعزیر درجه هفت محسوب می‌شود و رسیدگی به آن به موجب ماده ۳۴۰ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ در صلاحیت دادگاه کیفری دو می‌باشد و رأی این دادگاه قابل تجدیدنظر در دادگاه تجدیدنظر استان است. بر این اساس رأی شعبه هفدهم دیوان عالی کشور در مورد درجه مجازات بزه تغییر کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها به صورت غیرمجاز که با این نظر انطباق دارد به اکثریت آراء صحیح و قانونی تشخیص می‌گردد. این رأی طبق ماده ۴۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاه‌ها و سایر مراجع اعم از قضایی و غیر آن لازم‌الاجتباع است.

۱۰۵- گزینه ب صحیح است. مستند به ماده ۵۰۳ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲ که مقرر داشته: هرگاه محکوم‌علیه در جرائم تعزیری، پس از صدور حکم قطعی، مبتلا به جنون شود، تا زمان افاقه، اجرای حکم به تعویق می‌افتد؛ مگر در مورد مجازات‌های مالی که از اموال محکوم‌علیه وصول می‌شود. تبصره- محکوم به حبس یا کسی که به علت عدم پرداخت جزای نقدی در حبس به سر می‌برد، در صورت جنون تا بهبودی در بیمارستان روانی یا مکان مناسب دیگری نگهداری می‌شود. این ایام جزء مدت محکومیت وی محاسبه می‌شود.

۱۰۶- گزینه ب صحیح است. مستند به ماده ۴۱۶ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲ که مقرر داشته: به درخواست ضرر و زیان ناشی از جرم که در دادگاه اطفال و نوجوانان مطرح می‌گردد، طبق مقررات قانونی رسیدگی و حکم مقتضی صادر می‌شود. در هنگام رسیدگی به دعوای ضرر و زیان، حضور طفل لازم نیست، مگر در صورتی که توضیحات وی برای صدور رأی ضروری باشد.

۱۰۷- گزینه د صحیح است. با توجه به ماده ۳۳۷ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲ در جرایم در صلاحیت دادگاه کیفری یک ارتكابی در حوزه قضایی بخش رییس دادگاه بخش به جانشینی بازپرس عمل می‌کند و قرار نهایی را نیز صادر می‌کند ولی حق صدور کیفرخواست را ندارد و صدور کیفرخواست بر عهده دادستان

شهرستان آن بخش است. ماده ۳۳۷ در این خصوص چنین مقرر می‌دارد: در جرائم موضوع ماده (۳۰۲) این قانون، رئیس دادگاه بخش به جانشینی از بازپرس و تحت نظارت و تعلیمات دادستان شهرستان مربوط، انجام وظیفه می‌نماید. در صورت تعدد شعب با ارجاع رئیس حوزه قضائی، رؤسای شعب عهده‌دار این وظیفه هستند. هرگاه دادگاه بخش فاقد رئیس باشد، دادرسی علی‌البدل به عنوان جانشین بازپرس اقدام می‌کند و در هر حال، صدور کیفرخواست بر عهده دادستان است.

۱۰۸- گزینه الف صحیح است. با توجه به ماده ۳۰۳ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲ حمل مواد مخدر در صلاحیت دادگاه انقلاب است و قتل عمد در صلاحیت دادگاه کیفری یک و کلاهبرداری در صلاحیت دادگاه کیفری دو. از یک طرف با توجه به مواد ۳۱۳ و ۳۱۴ در رسیدگی به اتهامات متعدد متهم باید صلاحیت ذاتی رعایت شود لذا باید به جرم حمل مواد مخدر در دادگاه انقلاب محل وقوع جرم که شیراز است رسیدگی شود و از طرف دیگر با توجه به تبصره ۱ ماده ۳۱۴ در صورتی که بعضی اتهامات در صلاحیت دادگاه کیفری یک و بعضی در صلاحیت دادگاه کیفری دو باشد به تمام اتهامات در دادگاه کیفری یک رسیدگی می‌شود لذا به هر دو جرم قتل عمد و کلاهبرداری در دادگاه کیفری یک قزوین رسیدگی می‌شود. ماده ۳۱۴ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲ چنین مقرر می‌دارد: هر کس متهم به ارتکاب جرائم متعدد باشد که رسیدگی به بعضی از آنها در صلاحیت دادگاه کیفری یک و دو و بعضی دیگر در صلاحیت دادگاه انقلاب یا نظامی باشد، متهم ابتداء در دادگاهی که صلاحیت رسیدگی به مهمترین اتهام را دارد، محاکمه می‌شود و پس از آن برای رسیدگی به اتهام دیگر به دادگاه مربوط اعزام می‌شود. در صورتیکه اتهامات از حیث مجازات مساوی باشد، متهم حسب مورد، به ترتیب در دادگاه انقلاب، نظامی، کیفری یک یا کیفری دو محاکمه می‌شود.

تبصره ۱- هرگاه شخصی متهم به ارتکاب جرائم متعددی باشد که رسیدگی به بعضی از آنها در صلاحیت دادگاه کیفری یک و رسیدگی به بعضی دیگر در صلاحیت دادگاه کیفری دو و یا اطفال و نوجوانان است، به تمام جرائم او در دادگاه کیفری یک رسیدگی می‌شود.

۱۰۹- گزینه ج صحیح است. مستند به تبصره ۱ ماده ۴۵ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲ که مقرر داشته: چنانچه جرائم موضوع بندهای (الف)، (ب)، (پ) و (ت) ماده (۳۰۲) این قانون به صورت مشهود واقع شود، در صورت عدم حضور ضابطان دادگستری، تمام شهروندان می‌توانند اقدامات لازم را برای جلوگیری از فرار مرتکب جرم و حفظ صحنه جرم به عمل آورند.

۱۱۰- گزینه الف صحیح است. مستند به مواد ۲۷۳ و ۴۲۸ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲. ماده ۲۷۳- حل اختلاف بین بازپرس و دادستان و رسیدگی به اعتراض شاکی یا متهم نسبت به قرارهای قابل اعتراض، در جلسه فوق‌العاده دادگاه صورت می‌گیرد. تصمیم دادگاه در این خصوص قطعی است، مگر در مورد قرارهای منع یا موقوفی تعقیب در جرائم موضوع بندهای (الف)، (ب)، (پ) و (ت) ماده (۳۰۲) این قانون که در صورت تأیید، این قرارها مطابق مقررات قابل تجدیدنظر است.

ماده ۴۲۸- (اصلاحی ۱۳۹۴) آرای صادره درباره جرائمی که مجازات قانونی آنها سلب حیات، قطع عضو، حبس ابد و یا تعزیر درجه سه و بالاتر است و جنایات عمدی علیه تمامیت جسمانی که میزان دیه آنها نصف دیه کامل یا بیش از آن است و آرای صادره درباره جرائم سیاسی و مطبوعاتی، قابل فرجام خواهی در دیوان عالی کشور است.

۱۱۱- گزینه د صحیح است. مستند به تبصره ۱ ماده ۱۰۰ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲ که مقرر داشته: در صورت درخواست شاکی، چنانچه بازپرس مطالعه یا دسترسی به تمام یا برخی از اوراق پرونده را منافی با ضرورت کشف حقیقت بداند، با ذکر دلیل، قرار رد درخواست را صادر می‌کند. این قرار، حضوری به شاکی ابلاغ میشود و ظرف سه روز قابل اعتراض در دادگاه صالح است. دادگاه مکلف است در وقت فوق‌العاده به اعتراض رسیدگی و اتخاذ تصمیم کند. تصمیم دادگاه قطعی است.

۱۱۲- گزینه الف صحیح است. مستند به تبصره ماده ۸۰ ق.آ.د.ک الحاقی ۹۴: مرجع تجدیدنظر قرار موضوع این ماده و سایر قرارهای قابل اعتراض مربوط به تحقیقات مقدماتی جرائمی که به طور مستقیم در دادگاه رسیدگی می‌شوند، دادگاه تجدیدنظر است.

۱۱۳- گزینه ج صحیح است. مستند به تبصره ماده ۴۳۶ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲ که مقرر داشته: تجدیدنظر خواهی یا فرجام خواهی محکوم علیه نسبت به محکومیت کیفری و ضرر و زیان ناشی از جرم به صورت توأمان، مستلزم پرداخت هزینه دادرسی در امر حقوقی و رعایت تشریفات آیین دادرسی مدنی نیست.

۱۱۴- گزینه ب صحیح است. مستند به مواد ۱۲۵ و ۱۲۶ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲. ماده ۱۲۵- معاینه محل و تحقیق محلی توسط بازپرس و یا به دستور او توسط ضابط دادگستری انجام می‌شود. هنگام معاینه محل، اشخاصی که در امر کیفری شرکت دارند می‌توانند حاضر شوند، اما عدم حضور آنان، مانع از انجام معاینه نیست.

تبصره- هرگاه حضور متهم یا سایر اشخاصی که در امر کیفری شرکت دارند در هنگام معاینه محل ضروری باشد، مکلفند به دستور بازپرس در محل حاضر شوند.

ماده ۱۲۶- هنگام تحقیق محلی و معاینه محل، چنانچه بازپرس لازم بداند، شخصاً حاضر می‌شود؛ اما در جرائم موضوع بند (الف) ماده (۳۰۲) این قانون و همچنین هنگام معاینه اجساد، مکلف است شخصاً و در اسرع وقت حضور یابد.

۱۱۵- گزینه د صحیح است. مستند به ماده ۵۶۰ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲ که مقرر داشته: شاکی و متهم بابت هزینه انتشار آگهی، ایاب و ذهاب گواهان، حق‌الزحمه کارشناسان، مترجمان و پزشکان و سایر اشخاصی که به تشخیص مقام قضائی احضار می‌شوند، وجهی نمی‌پردازند و هزینه‌های مذکور از اعتبارات مربوط به قوه قضائیه پرداخت می‌شود، اما هرگاه اقدامات مذکور بنا به درخواست شاکی صورت گیرد، شاکی باید هزینه مقرر را مطابق قوانین و مقررات و تعرفه‌های مربوط، در مهلت تعیین شده، پرداخت کند. در صورتی که شاکی ملزم به پرداخت هزینه مذکور باشد و از پرداخت آن امتناع کند، هزینه مذکور از اعتبارات

- مربوط به قوه قضائیه پرداخت میشود و مراتب به اطلاع دادستان می‌رسد تا به دستور وی و از طریق اجرای احکام مدنی، با توقیف و فروش اموال شاکی، با رعایت مستثنیات دین، معادل هزینه پرداخت شده أخذ و به حساب مربوط در خزانه‌داری کل واریز شود. در هر صورت از متهم هیچ هزینه ای أخذ نمی‌شود.
- ۱۱۶- گزینه ب صحیح است.** مستند به ماده ۲۷ قانون شوراها حل اختلاف و تبصره ۲ آن: تمام آرای صادره موضوع ماده (۹) این قانون ظرف مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ، قابل تجدیدنظرخواهی می‌باشد. مرجع تجدیدنظر از آرای قاضی شورا، حسب مورد دادگاه عمومی حقوقی یا کیفری دو همان حوزه قضائی می‌باشد. چنانچه مرجع تجدیدنظر آرای صادره را نقض نماید، رأساً مبادرت به صدور رأی می‌کند. این رأی، قطعی است و اگر رسیدگی به موضوع در صلاحیت مرجع دیگری باشد، پرونده را به مرجع صالح ارسال میکند.
- تبصره ۱- گزارش اصلاحی شورا قابل اعتراض نمی‌باشد و قطعی است.
- تبصره ۲- هرگاه رأی مرجع تجدیدنظر در مقام رد صلاحیت شورا باشد رسیدگی ماهوی انجام و رأی اخیر به‌عنوان رأی شعبه بدوی تلقی و حسب مورد مطابق مقررات آیین دادرسی مدنی و کیفری قابل تجدیدنظر است.
- ۱۱۷- گزینه ج صحیح است.** با عنایت به عبارت عام مقام قضایی مقرر در ماده ۸۲ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲ این اقدام دادگاه صحیح و قانونی است البته با رعایت شرایط مقرر در ماده. ماده ۸۲ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲ چنین مقرر داشته: در جرائم تعزیری درجه شش، هفت و هشت که مجازات آنها قابل تعلیق است، مقام قضائی می‌تواند به درخواست متهم و موافقت بزه‌دیده یا مدعی خصوصی و با أخذ تأمین متناسب، حداکثر دو ماه مهلت به متهم بدهد تا برای تحصیل گذشت شاکی یا جبران خسارت ناشی از جرم اقدام کند. همچنین مقام قضائی می‌تواند برای حصول سازش بین طرفین، موضوع را با توافق آنان به شورای حل اختلاف یا شخص یا مؤسسه‌ای برای میانجی‌گری ارجاع دهد. مدت میانجی‌گری بیش از سه ماه نیست. مهلت‌های مذکور در این ماده در صورت اقتضاء فقط برای یکبار و به میزان مذکور قابل تمدید است. اگر شاکی گذشت کند و موضوع از جرائم قابل گذشت باشد، تعقیب موقوف می‌شود. در سایر موارد، اگر شاکی گذشت کند یا خسارت او جبران شود و یا راجع به پرداخت آن توافق حاصل شود و متهم فاقد سابقه محکومیت مؤثر کیفری باشد، مقام قضائی می‌تواند پس از أخذ موافقت متهم، تعقیب وی را از شش ماه تا دو سال معلق کند. در این صورت، مقام قضائی متهم را با رعایت تبصره‌های ماده (۸۱) این قانون حسب مورد، مکلف به اجرای برخی دستورهای موضوع ماده مذکور می‌کند. همچنین در صورت عدم اجرای تعهدات مورد توافق از سوی متهم بدون عذر موجه، بنا به درخواست شاکی یا مدعی خصوصی، قرار تعلیق تعقیب را لغو و تعقیب را ادامه می‌دهد.
- تبصره- بازپرس می‌تواند تعلیق تعقیب یا ارجاع به میانجی‌گری را از دادستان تقاضا نماید.
- ۱۱۸- گزینه د صحیح است.** مستند به ماده ۲۱۳ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲ که مقرر داشته: تفهیم اتهام به کسی که به عنوان متهم احضار نشده از قبیل شاهد یا مطلع ممنوع است و چنانچه این شخص پس از تحقیق در مظان اتهام قرار گیرد، باید طبق مقررات و به عنوان متهم برای وقت دیگر احضار شود.
- ۱۱۹- گزینه ب صحیح است.** مستند به ماده ۷۱ ق.آ.د.ک مصوب ۹۲ که مقرر داشته: در مواردی که تعقیب کیفری منوط به شکایت شاکی است، اگر بزه‌دیده طفل یا مجنون باشد و ولی قهری یا سرپرست قانونی او با وجود مصلحت موّلی‌علیه اقدام به شکایت نکند، دادستان موضوع را تعقیب می‌کند. همچنین درمورد بزه‌دیدگانی که به عللی از قبیل معلولیت جسمی یا ذهنی یا کهولت سن، ناتوان از اقامه دعوی هستند، دادستان موضوع را با جلب موافقت آنان تعقیب می‌کند. در این صورت، درخصوص افراد محجور، موقوف شدن تعقیب یا اجرای حکم نیز منوط به موافقت دادستان است.
- ۱۲۰- گزینه ج صحیح است.** مستند به ماده ۱۵۱ ق.آ.د.ک اصلاحی ۹۴ که مقرر داشته: بازپرس می‌تواند در موارد ضروری، برای کشف جرم و یا دستیابی به ادله وقوع جرم، حساب‌های بانکی اشخاص را با تأیید رئیس حوزه قضائی کنترل کند.